

**LA VETLLA
PASQUAL**

100

**QUA
DERNS DE
PASTORAL**

QP

- 0 Pastoral de Quaresma.
- 1 Evolució en la imatge del sacerdot. Antologia: Joan B. Manyà.
- 2 Pastoral del turisme. Antologia: Francesc Vidal i Barraquer (exhaurit).
- 3 Parròquia i comunitat.
- 4 Sacerdots en el treball. Vidal i Barraquer, home d'Església.
- 5 Parròquia i moviments obrers. Renovació a Lleida. Antologia: Guillem Rovirosa (exh.).
- 6 El sagrament de Penitència. Marginalització social a Barcelona (exhaurit).
- 7 La JOC, oportunitat perduda? Sobre pastoral infantil. Antologia: Jaume Collell i Bancells.
- 8 De la cristiandat al pluralisme (exhaurit).
- 9 Pastoral rural (exhaurit).
- 10 L'Església catalana l'any 1970.
- 11 Escola i catequesi. Demarcacions diocesanes a les terres de Lleida.
- 12-13 La pastoral del bateig. La Lleial fonamental de l'Església (exhaurit).
- 14-15 Consells presbiterals i pastorals (exh.).
- 16 Parròquies petites. Església catalana, 1971.
- 17 JAC, Escoltisme, Equips de la Mare de Déu, Església i home d'avui.
- 18 Els cristians i la política. Antologia: Manuel Carrasco i Formiguera.
- 19 Pastoral en medi urbà. Antologia: Josep M. Capdevila.
- 20 Entorn de la sacramentalització.
- 21 Conversa amb un monjo. Índex 1969-1971.
- 22 Psicologia, experiència religiosa i pastoral.
- 23 Fe i joventut catalana.
- 24 Com reestructurar el bisbat de Vic. Història de la JOC. Jacques Maritain.
- 25 Catequesi d'adults. Immigració nordafricana.
- 26 Pastoral urbana. Consells pastorals. L'ensenyament de la Teologia.
- 27 L'ACO i la Missió Obrera. El Secretariat d'universitaris cristians. Darrers dies de Joan Alsina. Antologia: Josep Carner.
- 28 Comunitats de base. Església catalana, 1973.
- 29 Pastoral en el món burgès. Antologia: Jaume Bofill i Mates. El cas Añoveros.
- 30 L'economia de l'Església (exhaurit).
- 31-32 L'Església al País Valencià. Els cristians i la ciutat. Talzé: El concili dels joves.
- 33 Nous camins de vida religiosa.
- 34 Teologia, política i alliberament. La Pastoral als Països Catalans l'any 1974.
- 35 La fe, categoria cristiana. Pasqua i joventut. El dret dels immigrants a ser catalans.
- 36-37 Ciutat de demà i educació religiosa. La immigració a Catalunya. Antologia: F. V. Garcia, «el rector de Vallfogona» (exhaurit).
- 38 El laïcat, avui.
- 39 Canvis en l'Església i en els ministeris.
- 40 Església i canvi social. Capellans i classe obrera. Església catalana, 1975.
- 41 Renovar la celebració de Pasqua. Pastoral de vocacions. L'11 de maig de 1966.
- 42-43 Iniciació a la revisió de vida. Testimonis de preveres.
- 44 Programar un nou curs. Tipologies del ministeri. La marxa de la llibertat.
- 45 Relacions Església-Estat 1975-76. Cent anys de colònies. L'Església l'any 1976.
- 46-47 Equips de preveres. Transmetre la fe.
- 48 Confirmació i comunitat. Economia de l'Església. Escarró a «Le Monde» (1963) (exh.).
- 49 Programar la pastoral. Els catòlics de Barcelona als pares conciliaris (1965).
- 50 Després de les eleccions.
- 51 Festes cristianes i religiositat popular.
- 52 L'Església en la represa de Catalunya.
- 53 El cardenal Vidal i Barraquer.
- 54 Fer cristians conscients i responsables.
- 55 Cristians en el món.
- 56 Cristians entre els marginats (exhaurit).
- 57 Aparellament i matrimoni.
- 58 Moment present de l'Església catalana.
- 59 Entre el desencant i l'esperança.
- 60 Talzé: una interpretació.
- 61 Damà Estela, testimoni d'excepció.
- 62 Assemblees a l'Església catalana.
- 63 Pastoral i llengua catalana (exhaurit).
- 64-65 Vida de fe i presència en el món.
- 66 Prugar amb el poble.
- 67 Mossèn Antoni Batlle.
- 68 Informe sobre Pastoral de joventut.
- 69-70 Els consells pastorals (exhaurit).
- 71 Cristians catalans al Tercer món.
- 72 Pastoral del bateig (exhaurit).
- 73-74 Qüestions sobre la parròquia.
- 75-76 El servei de la caritat (exhaurit).
- 77 Cardijn i l'evangelització del món obrer.
- 78 Pastoral dels malalts.
- 79 Descreença i agnosticisme.
- 80 Religioses als barris.
- 81 Pastoral de preparació al matrimoni (exh.).
- 82-83 L'economia de l'Església catalana.
- 84 Pastoral rural.
- 85 Pastoral dels deficients mentals (exhaurit).
- 86-87 C. Cardó, Ll. Carreras i J. B. Manyà.
- 88 Els malalts marginats.
- 89-90 La pastoral a debat
- 91-92 Església i normalització lingüística.
- 93 La parròquia, lloc d'educació de la fe.
- 94 Debat sobre la guerra i la pau.
- 95 Aportacions pastorals del C. Vaticà II.
- 96 La llengua de l'Església a Catalunya.
- 97 La guerra civil. Les sectes. Catequesi dels més petits.
- 98-99 Ministeris per a la comunitat. La poesia religiosa de Verdager.
- 100 La Vella pasqual.

QUA DERNS DE PASTORAL

100

1987

SUMARI

- **PÒRTIC**
  - La nit de Pasqua 7
- **EXPERIÈNCIES**
  - Quaresma i Pasqua, *Lluís Bonet i Armengol* 9
  - Sta. Caterina Tomàs, a Ciutat de Mallorca, *Pere Llabrés* 12
  - Mare de Déu de la Salut, *Enric Roig* 15
  - Vilafranca del Penedès, *Frederic Ràfols* 17
  - Tres parròquies rurals del Bages,
J. Saborit i S. Bardulet 20
  - Pasqua jove a Girona, *Joaquím Pla* 22
  - Pasqua jove a Solsona, *Josep M. Vila* 26
  - Acció Catòlica Obrera, *Francesc Segalés* 30
  - Una experiència amable i fràgil, *Carles Mascaró* 33
- **QÜESTIONS**
  - Visió de l'Església des de la cultura del carrer,
Jaume Botey 37
- **QUATRE VENTS**
  - Girona: Any nou, vida nova, *Quim Pla* 53
  - Des de la Terra Ferma, *Xavier Batiste* 63
  - Solsona: Crònica de la crònica, *Climent Forner* 65
  - Tarragona, *Jordi Figueras* 69
  - Urgell, *Antoni Mirabet* 71
  - Des de Vic, *Sebastià Codina* 73
- **L'ESPECTADOR**
  - Dos films: «El nom de la rosa» i «La Missió», *Quim Pla* 75
- **RECALLS**
  - per *Josep M. Totosaus* 79
- **VIDA DEL CENTRE** 82

ARRIBEM AL NÚMERO 100

Hem de confessar que ens fa una certa impressió saltar de dues xifres a tres i escriure aquest u i els dos zeros que configuren una mena de número màgic: 100. Sí: hem arribat al número cent, des que trèiem el cap, ara fa divuit anys —o potser vint-i-un, si prenem en consideració aquell antic número 1 de la «collecció Presbyterium», que es titulava «Pastoral de Quaresma» i apareixia a l'inici de l'any 1966. Per bé que des del «Ministerio de Información y Turismo» d'aleshores sentenciessin a mort la seva continuïtat, el fet és que l'esperit que l'animava no van pas ofegar-lo i que, tres anys i escaig més tard, sortia al carrer una revista pastoral amb tots els ets i uts que duia un títol compost «Presbyterium. Quaderns de Pastoral».

Arribar on hem arribat ha estat prou treballós: tots aquells que fan publicacions periòdiques en tenen experiència. En el nostre cas, a més, voler reflectir la realitat pastoral de Catalunya ha comportat multiplicar el nombre de col·laboracions provinents de persones que no es dediquen precisament a escriure i que, sovint, ha calgut corregir amb detall. Però la feina i el cansament de revisar originals, galerades i paginades han deixat pas, cada vegada, a la satisfacció de rebre els paquets de la impremta —la impremta Galobart, de Santa Eulàlia de Ronçana—, encara amb aquella olor característica de tinta tot just acabada de posar sobre el paper.

Cent números cobreixen uns anys que han portat molts canvis. Vam començar havent de dipositar dotze —dotze!— exemplars de cada número a l'oficina corres-

ponent del «Ministerio» i d'esperar amb l'ai al cor un nombre obligat d'hores abans de dur el paquet a correus, perquè l'autoritat tingués temps de procedir a la lectura prèvia i donar ordre de segrestament, si així li abellia. Dues vegades va ser el cas per a nosaltres, per bé que sortosament els subscriptors ja havien rebut la revista. Però ens van segrestar —trista paraula— tots els exemplars que guardàvem del número 8 i —ja escarmentats— només els que els vam donar del número 18. Els segrestaments van anar acompanyats de diligències, de requeriments i de multes, que vam haver de fer efectives. I van fer que, durant una temporada llarga, tinguéssim el dipòsit fora dels locals del Centre, no fos cas que ens el pesquessin.

Aquesta és història passada: les pors s'han acabat i podem actuar amb més tranquil·litat, perquè aquella espasa de Dàmocles ha desaparegut. En resta, però, una altra: l'augment sempre creixent dels costos, que no es veu compensat pel nombre de subscriptors, que es manté estancat.

Des de la perspectiva d'avui ens plau de mirar enrera i comprovar com aquestes planes han recollit divuit anys de treball pastoral a Catalunya. Per això ens reafirmem en la nostra voluntat que mai no ha canviat: fer una revista que pensi en Catalunya com a unitat nacional i en la nostra Església com a Església d'un poble, per damunt de circumscripcions diocesanes; recollir els problemes que tenim plantejats i les experiències que duem a terme; afavorir una renovació en la línia de fidelitat al país i al que va significar —ara fa vint-i-cinc anys— el concili Vaticà II. Amb aquest esperit culminem el primer centenari i ens disposem a iniciar el segon.

LA VETLLA PASQUAL

D'ençà que va ser reintroduïda la vetlla pasqual pel papa Pius XIIè han passat una colla d'anys. Prou per a intentar un balanç sobre la seva «recepció», per a dir-ho amb una expressió consagrada.

De manera particular hauria estat ben interessant de saber si la vetlla pasqual és de debò —i com— el vèrtex cap al qual conflueix la quaresma: no únicament les celebracions litúrgiques, sinó tota la vida de la comunitat (bàsicament la parroquial) i dels diversos nuclis o grups que la formen. Perquè, si els cristians —i l'Església— som fruit de la Pasqua del Senyor, els cristians i les comunitats d'Església hem de renèixer cada any en la seva celebració. Per això tot allò que hi ha de viu en una comunitat ha d'entrar en aquest dinamisme pasqual. I la vetlla s'ha de convertir en dinamitzadora i aglutinant de tots aquells grups que la constitueixen.

Segons aquesta idea no es tracta, en principi, de ser molts —massiva, ja ho sabem, és la missa del gall, però no la vetlla pasqual—, sinó de ser-hi totes aquelles persones i aquells grups que hi han de ser, siguin pocs, siguin molts. La missa del gall, amb la vetlla que la precedeix de vegades, tendeix a convertir-se, en algunes comunitats parroquials, en la celebració en la qual els diversos grups es retroben i s'expressen en una església plena d'una assistència molt diversa. La vetlla pasqual, en canvi, ens ofereix un gran instrument d'educació de la vida cristiana de les persones i dels grups, i en aquella celebració en la qual la comunitat cristiana viva i activa de tal parròquia, de tal poble o de tal barri, s'aplega, s'expressa i pren consciència d'ella mateixa bo i celebrant la Pasqua del Senyor, renovant el baptisme i participant en l'eucaristia, després d'haver vetllat i pregat, escoltat el pregó pasqual i renovat els signes anyals del foc i de la llum. I això de portes endins, per a dir-ho així, sense el públic massiu de la nit de Nadal.

No ha estat tanmateix aquesta la intenció que ha presidit aquest número de QUADERNS, sinó una altra de més modesta: recollir

un cert nombre d'experiències sobre la celebració de Quaresma i Pasqua o, simplement, sobre la setmana santa i la vetlla pasqual. Són les que oferim en el primer tram, precedides per una presentació-balanç general que en fa mossèn Lluís Boriet i Armengol, rector de St. Cristòfol de Terrassa i membre del Consell de Redacció.

Així, mossèn Pere Llabrés, ben conegut per les seves cròniques, exposa el que van ser Quaresma i Pasqua en una parròquia de l'eixample de Ciutat de Mallorca; mossèn Enric Roig, parla de la Pasqua en una parròquia del cinturó de Badalona; mossèn Frederic Ràfols —actualment rector de Capellades, a l'Anoia— presenta la Quaresma i la Vetlla pasqual de l'any passat, quan encara era rector de Sta. Maria, de Vilafranca del Penedès, i mossèn Josep Saborit —juntament amb Mn. Salvador Bardulet, del Consell de Redacció— ens diuen com celebren la Pasqua, conjuntament, tres parròquies petites del Bages, que tenen, juntes, 158 habitants.

Les altres quatre experiències no es mouen, estrictament, en el marc parroquial. Mn. Joaquim Pla, membre de la Redacció de QUADERNS i delegat diocesà de Pastoral de joventut reflexiona sobre la Pasqua jove a Girona. De la Pasqua jove de Solsona ens en parla Mn. Josep Maria Vila: des de fa dos anys es tracta de la vetlla pasqual a la catedral, que presideix el bisbe i prepara un grup de joves. Mn. Francesc Segalés ens explica la celebració de setmana santa, de dijous a diumenge, per part de l'Acció Catòlica Obrera en el marc d'una casa de colònies i en un ambient de convivència familiar. Finalment la darrera experiència es mou a cavall entre una comunitat rural d'un poblet de la Cerdanya, Bolvir, i un grup de joves de ciutat que s'hi allotgen en un marc de vacances de setmana santa. Ens la conta el P. Carles Mascaró, escolapi.

El segon tram d'aquest número el constitueix una reflexió que Francesc Botey, que havia estat regidor de cultura de l'Hospitalet de Llobregat, va presentar en una trobada de preveres de la Zona pastoral IV (Sants, Can Tunis, L'Hospitalet, Cornellà): quina és la visió que es té de l'Església des del «carrer»? L'exposició se cenyeix a la Zona, però serà d'interès per a tothom.

Finalment, el número es clou amb el noticiari de 4 VENTS —remarquem la Crònica de Solsona, que repassa el que ha estat al llarg dels 100 números de QUADERNS— i amb L'ESPECTADOR, RETALLS I VIDA DEL CENTRE.

I com que aquest és el número que fa 100 de la nostra revista, bé haviem de deixar-ne constància en la pàgina liminar que hem avantposat a aquesta presentació.

Bona Setmana Santa i bona Pasqua!
Barcelona, 25 de març de 1987.

J. T.

PÒRTIC

LA NIT DE PASQUA

Trenta-cinc anys després d'haver-se reinstaurat, hi ha alguns pobles —pocs, per sort— que encara no coneixen la vetlla pasqual. El dijous i divendres sants vénen d'una llarga tradició i el capellà encarregat els va mantenint. Però la vetlla...! S'ha estimat més traslladar-ne algun element a la missa del diumenge. ¿Com podria fer tres vetlles pasquals en tres pobles diferents? Vet aci un problema real que ha rebut, massa ràpidament, una solució que l'escamoteja.

Hi ha comunitats cristianes, els responsables de les quals han convertit, pràcticament, la vetlla pasqual en una missa vespertina. Ja s'havia provat de fer la vetlla, argüeixen, però la gent no hi venia. I es fa una missa

dominical anticipada, com cada diumenge de l'any, a la qual assisteix un públic, l'habitual. Però no es congrega la comunitat per a celebrar la vetlla de Pasqua. Davant la dificultat, s'ha plegat veles massa de pressa.

Sortosament, bona part de les nostres parròquies han donat un tractament adequat a la vetlla pasqual i en fan l'eix central a l'hora de programar la quaresma i la setmana santa. Han entès que la vetlla queda configurada per dos elements: els simbolismes, les lectures, les pregàries que ens vénen de la tradició; i la comunitat cristiana, petita o gran, que, seguint la marxa de l'Església, entra en el dinamisme de la quaresma i s'enamina cap a la celebració sacramental de la Pasqua del Senyor i a la renovació de la nostra incorporació baptismal.

Aquest número de QUADERNS vol ser constatació i expressió alhora d'aquest fet. Bo i recollint una sèrie d'iniciatives, vol afavorir el diàleg i el contrast entre les diverses experiències, amb vista a estimular la reflexió i la imaginació per tal que no quedi paralitzada massa d'hora aquesta nova tradició reinstaurada no fa pas tants anys. És massa tendra encara, per a deixar-la sola i desprotegida. Com aquells arbres que necessiten cinquanta anys per a fer-se grans, també la Vetlla, si volem que arrelhi com a tradició, necessita de tots els detalls i totes les proteccions. Si aviat amainem veles o decidim plegar per eixut, si no fem prova de fe, d'empenta i d'entusiasme, no serem capaços de crear noves tradicions. I d'això es tracta, en definitiva.

EXPERIÈNCIES

QUARESMA I PASQUA

LLUÍS BONET I ARMENGOL

QUADERNS DE PASTORAL ofereix diverses experiències de preparació-celebració de Quaresma i Pasqua que poden ser un suggeriment per a d'altres comunitats. És seguint la seva finalitat pastoral que la nostra revista en fa aquesta introducció-reflexió i report.

Es tracta de vuit experiències centrades sobretot en la celebració de la vetlla pasqual:

1. Hi són representats quatre tipus de *parròquies*:
  - 1.1. de *centre-ciutat* (Sta. Caterina, de Ciutat de Mallorca);
  - 1.2. de *gran parròquia d'ambients populars* d'una ciutat industrial (Mare de Déu de la Salut de Badalona);
  - 1.3. de *cap de comarca* (Sta. Maria, de Vilafranca del Penedès);
  - 1.4. *experiència rural* de tres parròquies disperses amb un ma-

teix rector (Sta. Maria de Cornet, Sta. Eugènia de Relat i St. Miquel de Terradelles, a la comarca del Bages).

2. A.C.O. (Acció Catòlica Obrera) de Barcelona, que vol ser una resposta als seus militants, que «no estan massa identificats amb cap parròquia».

3. Dues experiències de «Pasqua jove»: una, al bisbat de Solsona, celebrada a la catedral i presidida pel bisbe; l'altra, al bisbat de Girona, de caire itinerant (l'autor de l'escrit va més enllà de la descripció, i en fa sobretot la crítica).

4. Un *experiència singular* de joves i famílies que dins el període de «vacances de setmana santa», fugint de la ciutat s'apleguen en un lloc (Bolvir de Cerdanya) i celebren junts la vetlla pasqual.

Ve't aquí, doncs, algunes observacions i suggeriments:

1. En totes les experiències hom troba aquest denominador comú: la preparació i la voluntat de donar una resposta pastoral vàlida als cristians de les comunitats aplegades. La *preparació* demana: la lectura atenta dels llibres litúrgics concrets, el missal i el leccionari; la comprensió d'aquests textos i l'atenció a les persones que s'aplegaran, examinant què és el que cal explicar (lectures bíbliques i ritus), perquè sigui comprès (preparació de monicions, per exemple); en aquest sentit, cal veure què cal traduir a un llenguatge més assequible; la supressió o presentació d'altres textos, etc.

Es tracta d'una preparació que és bo que sigui feta en equip per alguns membres de la comunitat (equip de litúrgia). Sobretot que no sigui feta superficialment. Així hom demanarà respecte a allò que està disposat i no ho canviarà per qualsevol motiu. Faig aquesta observació a la vista de les mateixes experiències que presentem.

2. Un altre aspecte positiu, comú a totes les experiències, és la importància que es dona a la vetlla pasqual, com a la gran celebració de l'Església. Això es veu més remarcat en les experiències en què la quaresma ha estat viscuda com a camí vers la Pasqua i també la cinquantena pasqual ha estat ben celebrada (en concret, remarcaria la parròquia de Sta. Caterina).

3. Recullo així mateix com a positiu l'intent de fer viure la litúrgia a tots els estaments i les edats de la comunitat (infants, joves, adults). És una visió realista que ajuda les persones concretes i les integra a la comunitat més àmplia o de tots. Això es veu realitzat en l'esquema que presenta la parròquia de la Maré de Déu de la Salut de Badalona. Vull remarcar, però, la necessitat de la integració de tots a la comunitat gran, per no quedar-nos en la simple especialització, que cal entendre com a camí o procés.

4. Les experiències de la Pasqua jove, d'A.C.O. i de la «comunitat de Bolvir», cal situar-les en aquesta línia de procés o d'adap-

tació. Com que és un procés, aquesta etapa cal considerar-la important, perquè vol ajudar a viure amb profunditat i de forma adaptada el gran misteri de la Pasqua del Senyor. Per a aquests grups o persones és una possibilitat de veritable assimilació del nucli essencial de la fe. Tanmateix, com he dit, no convindria que es considerés com una meta o el tipus de celebració ideal. L'Església és més que un grup concret. Però també la possibilitat de participació activa que tenen uns grups homogenis és una meta a la qual la gran comunitat ha de tendir, que no ha d'excloure en el seu constant procés de construcció de si mateixa. I precisament la vetlla pasqual, amb el temps de preparació —la Quaresma— i la seva prolongació —la Cinquantena—, és una ocasió perquè la gran comunitat faci el seu camí d'acolliment de tots amb tota senzillesa. Tot plegat, perquè quedi ben clar que la vetlla pasqual és la gran celebració cristiana.

5. Una darrera observació. Solem comparar la missa de mitjanit de Nadal amb la vetlla pasqual. En fem, en general, una valoració quantitativa. Diem: a la missa del gall hi ha molta més gent; en canvi, la vetlla és molt menys concorreguda. I també comparem la vetlla amb els dies de la setmana santa: per una part, la gran afluència del diumenge de rams i la gradual disminució del dijous sant i del divendres sant. Aleshores aquesta valoració ens pot produir un desànim davant la vetlla pasqual i ens pot minvar l'esforç educatiu perquè sigui degudament valorada. Penso que no ens ha d'estranyar aquesta disminució d'assistència. El Nadal i els dies de la setmana santa porten una càrrega humana més forta: són el naixement i la mort del Senyor. La Pasqua és la celebració de la fe més pura: el triomf sobre la mort, la resurrecció del Crist. I fins i tot hauríem de ser més crítics, per això que he dit, en les motivacions que porten tanta gent a la missa del gall. Hem de vigilar que les nostres celebracions no es converteixin en espectacle.

A tall de conclusió. Ajudem-nos —preveres, religiosos i laics— a fer valorar la vetlla pasqual com la més fonamental de les celebracions. Cal, per una part, que presentem clarament i gràficament l'estructura-esquema de l'any litúrgic, i per l'altra, que fem viure la Quaresma com a veritable camí vers la Pasqua, insistint diumenge rera diumenge, dia rera dia, en la vetlla com a meta. I encara, oferim com un tot compacte la cinquantena pasqual, gustació saborosa del goig inaugurat en la nit santa.

SANTA CATERINA TOMÀS, A CIUTAT DE MALLORCA

PERE LLABRÉS

Ja és un fet assumit per tots els responsables conscients de les comunitats que la Pasqua ha de ser, per la preparació quaresmal i per la celebració a partir de la santa vetlla, el cim i la font de la vida cristiana dels creients. Bé és veritat que això, especialment quant a la valoració de les celebracions, valoració crítica i diferenciada, no ha estat encara assumit per la massa de practicants. Em referesc als qui s'acontenten simplement amb la missa dominical sense fer gaires distincions entre un diumenge ordinari i el diumenge de la Pasqua anual. Fins i tot cristians «més practicants» no deixarien per res la celebració de la mitjanit de Nadal i se n'afllueixen bonament de la participació en la vetlla pasqual. No cal dir que les vacances de setmana santa transtornen prou la participació en les celebracions pasquals. Finalment encara cal remarcar que, a Occident, Nadal ha engolit la importància de la Pasqua anual. La renovació litúrgica no ha aconseguit subratllar fortament davant el poble la capitalitat de la festa pasqual. La publicitat comercial va potenciant cada any més les festes nadalenques, mentre el llarg «pont» de setmana santa buida de contingut celebratiu el triduum pasqual.

Tot i amb això, l'esforç dels nostres cristians més conscients és ben palès en la preparació i celebració anual de la Pasqua, que culmina en la santa vetlla.

Preparació

Parlaré aquí de l'experiència de la Pasqua del 1986 a la nostra parròquia de Santa Caterina Tomàs, a l'eixample de la ciutat de Mallorca.

La Quaresma és el camí anunciat ja el diumenge que precedeix el dimecres de cendra; el seu inici és celebrat aquest dimecres amb molta participació dels fidels amb un aclariment precís del ritu de

la cendra i del sentit autènticament evangèlic de la penitència, de conversió i fe en la Bona Nova. El primer diumenge de Quaresma, en totes les homilies, es presenta novament a la gran assemblea dels fidels tant el sentit de la Quaresma, camí de la Pasqua, com el programa concret de l'itinerari quaresmal a la parròquia. Ben especialment ja es fa la crida a una celebració penitencial comunitària (tipus II) per al proper divendres.

Convé fer constar que les misses dels cinc diumenges de Quaresma eren preparades i animades per grups distints de fidels: catequistes, religioses, joves, catequesi d'adults... Cada diumenge un lema i l'ambientació del temple parroquial recordaven el tema celebratiu, p.e., les temptacions de l'home d'avui en el primer diumenge.

Cada dimecres de Quaresma es programà una celebració de la paraula, amb aquests temes: la Bona Nova, la conversió, l'aigua, la llum, la vida. És clar que en els tres darrers dimecres es llegiren els evangelis clàssics de la samaritana, del cec de naixement i de la resurrecció de Llätzer.

Durant la Quaresma també s'intensificava la preparació dels nins de primera comunió, amb explicacions catequètiques i pràctiques sobre els sagraments de l'eucaristia i de la penitència.

En la celebració solemne del diumenge del Ram, tingueren un protagonisme especial els nins de la catequesi, especialment en la processó d'entrada. L'església parroquial era ben ambientada amb l'ornamentació de palmes verdes, llorer i olivera. A cada eucaristia, amb aquesta ambientació ornamental, es donava relleu a la commemoració de l'entrada a Jerusalem (Església de la Pasqua nova), com també a la missa de la passió.

El dimarts sant a vespre se celebrà comunitàriament el sagrament de la penitència, amb gran participació de fidels. També s'havia convidat els fidels a assistir a la missa crismal, el dimecres sant a vespre, a la seu, que realment a Mallorca revest una altura de participació i de comunió de bisbe, presbiteri i poble de Déu vertaderament remarcable.

La vetlla pasqual

Des del dimecres de cendra s'ha insistit que el camí que anam fent té un destí i una meta: la vetlla de la nit santa de Pasqua.

Dins aquest ambient i orientació se celebren el dijous sant, la missa del sant sopar (pòrtic de la Pasqua), i el divendres sant. Aquest divendres i el dissabte sant de matí es canten l'ofici de lectura i laudes.

Prèviament ha estat preparada la celebració de la nit de Pasqua. S'han seleccionat els cants i han estat assajats pel grup de joves que s'encarrega de l'eucaristia més freqüentada dels diumenges. També s'assignaren les lectures, reservant l'epístola als Romans a un familiar del nin que ha de ser batejat. Tots els detalls, fins els més petits, són prevists i encomanats a diverses persones.

En preparar l'església per a la celebració, es col·loca un cartell al fons de l'església amb aquesta inscripció: «No cerqueu entre els morts aquell que viu», treta de l'evangeli de Lluc, que serà proclamat en la vetlla.

El vespre, a l'entrada de l'església cada fidel recull una candela i un text del pregó pasqual. Aquest, ja fa molts d'anys, és preparat cada Pasqua i imprès per distribuir-lo aquesta nit entre els fidels i com a missatge de Pasqua en les misses del dia. El text és dialogat entre el ministre i el poble; segueix la temàtica i l'estructura fonamental del pregó pasqual del missal romà, i enguany alludia al tema de la pau i a les lectures quaresmals del cicle C.

La participació fou nombrosa i també activa.

Hi hagué també la celebració del baptisme.

Al final, tal com s'havia anat anunciant en les precedents celebracions de setmana santa, es va fer un àpat fratern, on cadascú aportà alguna cosa per menjar i beure i així trencar el dejuni i compartir la joia de la Pasqua. Els joves perllongaren la festa fins ben tard.

Cal remarcar finalment que totes les celebracions es fan en català, cosa que malauradament és com un cas estrany a la ciutat de Mallorca.

La cinquantena pasqual

Durant el temps de Pasqua, cal remarcar les celebracions de la Paraula que també es feren els dimecres, amb caràcter mistagògic, sobre els sacraments del baptisme i de la confirmació.

També, com en anys anteriors, se celebrà comunitàriament la unció dels malalts i ancians a la vetlla de l'Ascensió, i més endavant la confirmació dels allots.

Així, entorn de la gran festa de la nit santa, hem organitzat enguany la celebració central del cristianisme, la Pasqua anual. Crec que ha estat una passa endavant en la formació personal i comunitària dels creients, i una experiència sempre alligadora i engrescadora.

MARE DE DÉU DE LA SALUT

ENRIC ROIG

Hem intentat que a tots nivells es visqui la Pasqua amb la corresponent preparació quaresmal.

Quaresma

Infants (que han fet la 1a. comunió). En una celebració vam plantejar la Quaresma com la recerca de quatre tresors: llum, vida, alegria i amiat, i vam enllaçar aquesta activitat amb el sentit de la Pasqua: la primavera i els quatre tresors, la Pasqua i la primavera, i Jesucrist viu i és amb nosaltres.

Adolescents-joves. També en una celebració, amb el lema «*Avançar en la fosca*», vam intentar que els nois i noies descobrissin el rol d'un guia, que pot orientar els seus passos en moments d'obscuritat. En un segon moment apareixia la figura de Jesús com a guia: ell, caminant en l'obscuritat dels seus darrers dies, pot ajudar-nos en les nostres obscuritats. El dissabte sant, al matí, vam fer una trobada de pregària, junt amb altres grups de Badalona, dintre del que s'ha anomenat la «Pasqua jove urbana», partint del salm 22.

Adults. La preparació dels adults s'ha centrat sobretot en tres ocasions: les trobades de grups de pares de la catequesi familiar amb els temes corresponents, les homilies de les celebracions de l'eucaristia, i les celebracions comunitàries de la penitència.

Vetlla pasqual-Pasqua

La vetlla pasqual. La van preparar els joves. Va consistir sobretot en dues accions: fer un gran mural frontal al presbiteri, en el qual, amb dibuixos i textos, s'explicava la idea central de cada diumenge de Pasqua fins a la Pentecosta. A més, prenent com a punt de partida de la vetlla la idea del «pas», vam enganxar uns

grans cartells a les parets de l'església indicant quins passos ens calia fer personalment i comunitària per fer realitat la Pasqua. Durant la celebració de la vetlla, una noia va anar explicant tot això.

Festa pasqual de la comunitat. El dia 6 d'abril vam celebrar la Pasqua de la comunitat a la Conreria. Vam centrar la celebració en el passatge dels deixebles d'Emaús. El missatge va ser aquest: «*Reconèixer els altres és acollir-los i entrar en comunicació amb ells*». Partint d'aquest text, vam intentar veure més coses amb un conte titulat «*Les ulleres*». Resulta que totes les persones portem unes «*ulleres*» que ens dificulten veure les coses, els fets i els altres tal com són. Cal descobrir tot allò que desfigura la realitat i treure-ho de nosaltres. El dia va ser una trobada de convivència i germanor.

Pasqua jove urbana. El dia 20 d'abril es van trobar tots els grups de joves de l'arxiprestat, a Sant Jeroni de la Murtra, per fer la cloenda de la Pasqua urbana. Les celebracions de la setmana santa es van fer un dia a cada parròquia de l'arxiprestat especialment per als joves, i allí hi acudien tots els grups. La cloenda es va fer al monestir de Sant Jeroni. El tema de reflexió va ser: «*Com incideix la Pasqua en les nostres vides*».

Convivència de la Comunitat. Els dies de Pentecosta, 17, 18 i 19 de maig, fèrem tres dies de convivència a Cantonigròs a l'entorn del tema «*La responsabilitat dels cristians en l'Església i la seva missió en la societat*».

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

FREDERIC RAFOLS

Per ser francs, nosaltres no vam fer un plantejament tan ordenat de la Quaresma com a preparació de la vetlla pasqual. Vam preparar la Quaresma i a l'últim tram vam preparar la vetlla pasqual conjuntament amb tota la Setmana santa.

La Quaresma

A més de les celebracions eucarístiques ens vam proposar fer tres celebracions obertes a qui volgués. Prèviament el divendres de la primera setmana fem una celebració comunitària de la penitència segons la segona manera indicada al Ritual, que sobretot aquest any ha anat molt bé, car té un sentit d'entrada a la Quaresma.

Les *celebracions quaresmals* van ser:

— *vespres de Quaresma*, el primer diumenge, a la Basílica de Sta. Maria, que van resultar una celebració ben preparada i força participada;

— *tarda de pregària* al monestir de clausura de la vila. Amb les monges vam participar al cant de vespres i a l'eucaristia, i després de la celebració es van fer uns grups als locutoris del monestir que van ser dirigits per les mateixes monges. Hi havia tres temes: pregària i vida quotidiana, com pregar amb els salms, i com fer la pregària dels fidels. En conjunt va ser una bona experiència, des de les sis fins a entrada de fosc;

— *via crucis* a la parròquia de la Trinitat, el diumenge de Rams.

També vam tenir unes *conferències quaresmals*, els dilluns alterns. La primera la va fer el P. Josep Rocafiguera sobre «els vint anys del postconcili», i les altres dues, el P. Muñoz Palacios sobre «ciència i fe». Sobretot aquestes dues van suscitar molt l'interès, i hi acudí una bona representació juvenil. Els assistents van passar del centenar.

La vetlla pasqual

La prepararem conjuntament amb tota la setmana santa. Hem començat per unificar les celebracions a Sta. Maria. Cada una de les parròquies i comunitats (4) es responsabilitza de preparar una de les lectures amb un comentari-introducció. Vam triar la Creació, Abraham, Exode, un profeta, l'Apòstol i l'Evangelí. Vaig trobar les preparacions molt adients, i personalment m'hi vaig trobar molt bé. Alguns van dir que a la celebració li havia faltat alegria, però jo francament no ho vaig notar. Els elements festius són els de la mateixa litúrgia: un bon foc davant la basílica; en entrar es dona a tothom una candela lligada a una mota de farigola; al cant del glòria es repiquen les campanes i es toca l'orgue; com que no hi havia baptismes d'infants vam poder donar més relleu a la renovació de les promeses del baptisme i a l'aspersió per tot l'àmbit de la basílica; la comunió es dona sota les dues espècies.

En acabar, es convida tothom a prendre mona i vi dolç a la sala que hi ha al costat de l'església. S'hi queda força gent i dins el local els nois i noies de missa jove, que havien participat en la celebració, canten les caramelles per a tots els assistents, abans d'iniciar el recorregut per tota la vila, que no s'acaba fins ben entrat el matí de Pasqua. Cal notar que comencem la vetlla a les 12 de la nit, per tal de no coincidir amb el Concurs de Caramelles que organitza l'Ajuntament a la plaça que hi ha a 25 m. de la basílica.

En conjunt, per a nosaltres la vetlla pasqual és una gran celebració, no per l'assistència multitudinària com a la nit de Nadal, sinó per la celebració en si mateixa i perquè els qui hi vénen ja saben que es tracta d'una cerimònia llarga i reposada.

Hi influeix l'èxode de les vacances d'aquests dies? Evidentment, però de cap manera la vetlla no queda una celebració trista; hi ve força gent i amb ganes. Des de fa un parell d'anys, els joves del Moviment de joves cristians de Pobles i Comarques celebren la seva vetlla a fora, en una església del camp. Té l'inconvenient que es troben a faltar a la celebració de la parròquia, però com a contrapartida viuen una trobada més acomodada a la seva manera de ser i que ajuda a configurar el grup. Aquest any van preparar un dossier per a la vetlla pasqual molt complet i extraordinàriament acurat. A aquesta pasqua jove hi van només joves dels més grans —de 20 anys en amunt—; els de missa jove, més propers a l'adolescència, es queden i participen a la celebració parroquial.

Quant a la *perllongació de la vetlla pasqual* per tot el temps pasqual, seguim la dinàmica de la litúrgia. Cada any veus més que tota la cinquantena és una sola unitat i això va sortint en la predicació,

en la qualitat de les celebracions dels diumenges pasquals, encara que no fem cap cosa especial; la litúrgia és prou rica. Dins del temps pasqual s'inclouen, això no obstant, dues trobades festives a la nostra casa de colònies de Penyafort: una per a nens, monitors i pares del Centre d'Esplai Parroquial i una altra per a nens, catequistes i pares de la catequesi. Són com dues celebracions pasquals, que tenen com a moments més comunitaris la celebració eucarística ben preparada i el dinar que es fa a la mateixa casa de colònies.

El fet que m'hàgiu enviat un qüestionari per a plantejar la celebració de la vetlla pasqual en connexió amb l'abans i el després, sens dubte ens ajudarà perquè l'any vinent tinguem més en compte aquesta visió unitària de tota la celebració. Per això us haig d'agrair que m'hàgiu convidat a expressar-me a la vostra revista. Gràcies.

TRES PARRÒQUIES RURALS DEL BAGES

JOSEP SABORIT I SALVADOR BARDULET

Les parròquies són les següents: Santa Maria de Cornet, Santa Eugènia de Relat i Sant Miquel de Terradelles. Aquesta última té una part del territori que correspon a la comarca del Berguedà. Les cases d'aquestes parròquies són totes escampades, no formen nucli. El nombre d'habitants és: Cornet, 75; Relat, 55, Terradelles, 28. Les famílies viuen totes de l'agricultura i de la ramaderia. El mossèn resideix a Santa Eugènia de Relat.

Després d'un treball senzill i d'un contacte normal i sovintejat durant molts anys amb la gent, s'ha anat aconseguint un grau molt apreciable de participació. Participació que ha anat des del treball personal en la restauració de les esglésies fins a la col·laboració en les celebracions i en d'altres activitats parroquials. Les petites o grans decisions, i tenint en compte el nombre reduït de feligresos, se solen prendre sempre amb contactes, diguem-ne, assemblearis, abans o després de la missa del diumenge. Altres responsabilitats més específiques han estat assumides per persones concretes. Davant la posada en marxa, per exemple, dels consells d'economia, s'han actualitzat i revifat els «obrers», una institució ancestral en aquestes parròquies petites.

El fet que un sol prevere tingui cura de les tres parròquies presenta un problema concret davant d'aquelles celebracions especialment assenyalades i solemnes i que no permeten de poder fer-se simultàniament a les tres parròquies; per altra banda, voler fer-les amb diferències d'horari molt curtes, és en perjudici de la solemnitat de la celebració i de la presència reposada del prevere en l'abans i el després de la festa. Ens referim a la vetlla pasqual i a la missa del gall.

Després de parlar-ne llargament a les tres parròquies s'ha arribat a un acord de celebrar conjuntament aquestes festes més assenyalades. La vetlla pasqual es fa a Cornet, la missa del gall a Santa Eugènia i una missa vespertina el dia abans de cap d'any a Sant Miquel de Terradelles.

Per la quaresma, també conjuntament, es fan unes jornades vespertines de preparació de la Pasqua: dues xerrades sobre temes

concrets i una celebració del sagrament de la penitència. Després de cada jornada, en un clima familiar, es van preparant els detalls de la celebració pasqual.

A les deu en punt de la nit de la vetlla s'encén el foc amb la llenya que s'ha preparat. S'ha recollit tot un remolc de boscallis que s'han apilat acuradament. El foc s'aixeca més amunt de l'àbsis i del campanar. La celebració continua amb normalitat; cants i lectures són participats per tots. A vegades s'hi escau algun bateig. La trobada és molt familiar. Hi som tots, grans, joves i mainada. Tan familiar, que s'hi escapa alguna rialla no prou continguda: d'un infant, o hi ha algú que escarneix els gestos que fa el mossèn a l'altar. Després de la missa, puja al presbiteri tot un grup de nois i noies de les tres parròquies que canten les caramelles. Acabada la cantada, a fora, al voltant del foc que encara és ben viu, continua la festa. Els mateixos de les caramelles fan uns ballets. Se sorteja una mona. La tertúlia es va allargant. Aquest any 86, entre els de les tres parròquies i d'altres de la comarca que s'hi van afegir, vam ser uns tres-cents.

PASQUA JOVE A GIRONA

JOAQUIM PLA

A hores d'ara ja no hi ha gaire ningú, a Girona, que s'oposi frontalment a la Pasqua Jove. Són deu anys seguits de celebració. I, qui més qui menys —parlo de capellans—, ha vist com algun jove de la seva parròquia participava a la pasqua jove, i en tornava entusiasmat.

Però, «ab initio non fuit sic»; que vol dir que, en afers de pastoral, tothom s'agafa al carro triomfant. I no us penseu pas que acusi ningú en concret. Jo mateix vaig sentir a parlar de la pasqua jove quan ja feia un parell d'anys que funcionava. I, de bell antuvi, em vaig començar a preguntar quina nova moda era aquella. La primera vegada que vaig participar en una pasqua jove fou a Santa Coloma de Farners, ja a la sisena edició. Això perquè veieu que no faig crítica des de posicions etèries. Ara, per raó del càrrec, estic ficat fins al coll a la pasqua jove. I haig de dir que en sóc un convers. Bé; potser cal dir que no en sóc un entusiasta recalcitant —això no s'adiu amb el meu tarannà—, però sí que reconec els seus valors, i faig el que puc perquè la cosa sigui lluida.

Encara hi ha capellans que no ho veuen clar, això de la pasqua jove. Però són els menys. La majoria dels rectors han acceptat plenament la pasqua jove, i alguns d'ells, fins i tot es deleixen perquè hom celebri la propera edició a la seva parròquia o a la seva ciutat. Els capellans que no ho veuen clar, a mi em mereixen un gran respecte. Perquè les seves opinions no es produeixen a la babalà, sinó amb una gran càrrega de reflexió i de sentit pastoral.

Què diuen aquests capellans, de la pasqua jove de Girona?

Diuen que és un acte puntual, d'un dia; i que hom gasta massa energies en la seva celebració. Tot i que no és ben veritat, puix hom hi treballa tota la quaresma, sí que els concedeixo una part de raó. Sobretot, pensant en el fet que la pastoral de joves encara està per fer, en bona mesura. Va bé que ens avisin perquè podria passar, amb la pasqua jove, allò dels arbres que no ens deixarien veure el bosc. Dit això, també m'hauran de concedir —els crítics— que la pasqua jove és una bona eina d'animació pastoral, en un món erm d'iniciatives d'aquest tipus. Diria el mateix dels aplecs de l'Esperit. Aquestes celebracions no són la pastoral de joves. Però ens ajuden

a veure-hi més clar, a l'hora de plantejar-nos quina pastoral. Per altra part, ajuden a crear sentit de país i sentit d'Església o de diòcesi. Més de quatre mil joves a Poblet. Més de mil joves a Girona. Déu n'hi do! Segon aplec de l'Esperit (precedit per unes quantes pasqües de l'Esperit, animades per aquell pioner i bon amic que és en Genís Sampér). Desena edició de la pasqua jove a Girona. És com les jornades de consiliaris de joves del Principat i les Illes que, «burla burlando» —com dirien els nostres poetes de llengua cervantina i castellana— ja han arribat també a la seva desena edició.

Jo penso que, si ara ja comencem a parlar de pastoral de joves, tant a les diòcesis del Principat com a les de les Illes, això és, en bona part, gràcies a la constància d'iniciatives com les que acabo d'esmentar. I, és clar, al davant d'aquest tipus d'iniciatives sempre hi ha un pioner, un profeta. Els profetes de casa són casolans i poc espectaculars, però clarividents i eficaços. El de la pasqua jove de Girona es diu mossèn Ramon Oller. Suposo que en Ramon em dispensarà que el citi sense permís.

Els profetes sempre s'equivoquen, al començament. Els qui no s'equivoquen són els qui puguen al carro dels profetes, quan la cosa ja és universalment acceptada. I, d'aquests darrers, en som la majoria de nosaltres. Per tant, una mica més d'humilitat, i a aprendre una mica més dels qui ens han precedit.

Segona crítica a la pasqua jove: contribueix a empobrir la vetlla pasqual a les parròquies. I la pasqua hauria de ser el cim i el punt de partença de l'itinerari cristià, viscut en comunitat. En teoria, això és una veritat com un temple. Però, a la pràctica, això de la comunitat parroquial ha estat, és i penso que serà més un desideratum inefable que no pas una realitat palpable. Les comunitats parroquials, amb honroses excepcions, són el que són: una amalgama de gent diversa, que se sent lligada per un capellà concret i uns límits geogràfics concrets, més que no pas un cos viu, ple de vitalitat i d'iniciatives. Parlo de casa nostra. No sé com són les comunitats de l'Amèrica Llatina o d'Àfrica. Ni tampoc no sé com celebren la pasqua.

Per tant, jo diria que no és per culpa de la pasqua jove o d'iniciatives semblants, que les vetlles pasquals de les parròquies viuen una vida escarransida i poc atractiva. Cal cercar la causa en una altra direcció. Alguns capellans arriben a assolir nivells acceptables de participació a la vetlla pasqual. Però la majoria resten en el dolor pastoral de veure com la cosa se'ls va quedant als dits. Amb pasqües joves o sense pasqües joves, la vetlla pasqual no funciona. Però, això ja és una altra història, com diria en Kipling.

Aquestes dues són les crítiques més freqüents que hom sent en

contra de la pasqua jove, a Girona.

A mi em sembla que la pasqua jove pot «cohabitar» —així es diu, des que sabem el resultat de les eleccions franceses del març 86— amb una pastoral parroquial ben intensa i amb altres iniciatives puntuals. Tot és complementari. Al bon rector, suposo que li ha d'interessar que els seus joves s'airegin de tant en tant. I els agents de pastoral juvenil han d'estar contents per actes com la pasqua jove, que donen suport a la seva activitat.

Una cosa que em preocupa de la nostra pasqua és que es manifesta com una activitat un xic superficial. Com si donéssim peixet als nostres joves, els quals, en bona mesura, també es manifesten superficials, almenys aparentment. La idea que tot és provisional i que, per tant, no cal anar a fons en res, ha calat en molts dels nostres joves i dels nostres capellans que treballen amb joves. Transigim habitualment en coses tan importants com són el bagatge doctrinal i l'ètico-moral. Els joves catalans i cristians són éssers d'una pobresa doctrinal que esborrona (i entenc per doctrinal tot el bagatge de coneixements que ha d'acompanyar una opció tan complexa com ho és la fe cristiana i catòlica). I, pel que fa a la praxi ètico-moral, els nostres joves viuen uns valors que, en alguns casos, fins i tot són contraposats als valors que predica oficialment l'Església Catòlica (vegeu el terreny de la moral sexual, o el de la moralitat de les opcions polítiques, o el de les obligacions concretes que té un catòlic).

La pasqua jove de Girona, tot i la seva parafernàlia de papiers i equips de suport, jo la trobo un xic superficial. I no em consola el fet de comprovar que això és moneda corrent en moltes celebracions eclesials. Almenys la pasqua jove els guanya en espectacularitat i en participació activa. Moltes misses —cimal de la celebració cristiana— es queden en un nivell molt superficial, tot i que no poso en qüestió el sentit pregon que té el misteri eucarístic «per se et in se». I, d'espectacularitat i participació activa, res de res.

La pasqua jove, la trobo superficial. Carregada d'eslògans, plena de bellesa formal, curulla de paraules boniques i de cants vibrants..., però tot plegat no compromet a gaire res. Els nostres joves passen, sense transició, de la celebració de la pasqua jove a un viatge a l'estranger, o a la discoteca; i viceversa. He posat aquest exemple, més pel que té de xocant, que no pas pel seu contingut. Naturalment que un viatge a l'estranger —no ho tinc tan clar amb la discoteca— no es contraposa amb el fet de celebrar la pasqua. Vull dir que passen d'una activitat a l'altra sense que cap d'elles deixi gaire marca. Jo no veig que la pasqua jove sigui un fet que marqui, que transformi, que sacsegi, que converteixi i faci canviar

d'actituds. És en aquest sentit que la trobo superficial. Si la pasqua jove significués, per als joves, el mateix que anar a passar una nit, amb la colla, als Aiguamolls de l'Empordà; o sigui, si una cosa i l'altra els marqués de la mateixa manera, jo penso que caldria dir que la pasqua jove es manté en un nivell molt superficial.

I em sembla que aquest problema és real. No podem estar tranquils, si comprovem que la pastoral de joves es manté en un nivell massa superficial.

A hores d'ara, m'adono que no us he explicat com és realment la pasqua jove de Girona. Podria fer-ho, però carregaria massa l'escrit. La pasqua jove de Girona és com moltes altres celebracions i pasqües juvenils que es fan a diferents contrades i racons de tot el Principat i les Illes. I, si alguns tenen interès a saber-ne més coses, amb molt de gust els les explicaré en una altra circumstància.

PASQUA JOVE A SOLSONA

JOSEP MARIA VILA

A l'hora de parlar de la vetlla pasqual a la parròquia de Solsona, s'ha de tenir en compte que estem en una seu de bisbat i que la dita celebració es fa a la catedral i és presidida pel bisbe diocesà.

Les celebracions de la vetlla pasqual preparades pels joves creients de la parròquia, ja fa uns quants anys, han tingut diferents alternatives. Es va començar celebrant la vetlla pasqual jove paral·lelament a la vetlla que se celebrava a la catedral. Fa tres anys es va preparar una celebració iniciada amb una ruta de nit, que a partir del moment de l'ofertori s'afegia a la vetlla que tota la comunitat parroquial celebrava a la catedral, presidida pel bisbe. I finalment, des de fa dos anys, s'ha celebrat una única vetlla pasqual a la catedral, preparada per un grup de joves i presidida pel bisbe. Cal agrair públicament en aquest punt l'actitud totalment acollidora i dialogant del bisbe Miquel, que ha posat tota la seva confiança en aquest grup de joves que preparem amb entusiasme la vetlla pasqual. Mirant en perspectiva, sobretot aquests dos últims anys, es pot ben dir que l'experiència és positiva.

La Quaresma com a preparació

A l'hora de preparar la vetlla pasqual, primer es fa una crida a totes les forces joves de la parròquia: als caps del moviment Hora-3, als joves de la branca Hora-6, als caps, pioners i trucs de l'escoltisme, als joves catequistes, als catequistes de joves, als grups de reflexió, etc., i a qualsevol jove creient interessat a intervenir en la preparació.

Aleshores aquest grup (l'any passat una trentena, i enguany la meitat tan sols) es troba les vegades i els dies que calguin per anar preparant tota la celebració. I a l'hora de repartir feines (guitarres, lectors, llums, ciris, papers, monitors...) tothom assumeix el seu paper per a cobrir fins a l'últim detall. Entre aquestes reunions s'inclou un mínim de dues trobades amb el bisbe Miquel per a dialogar-hi i informar-lo en detall de tota la celebració.

Si bé és veritat que la preparació es fa lògicament al llarg de la

quaresma, no es pot dir que aquesta preparació es faci com una vivència o acte quaresmal; simplement es prepara la vetlla. Això no exclou necessàriament que al llarg de la preparació sorgeixin moltes qüestions quaresmals i que això pugui fer reflexionar els joves que hi intervinim. Jo diria, això sí, que és una magnífica ocasió de catequesi quaresmal i, sobretot, pasqual. El que sí que cal dir és que al llarg del curs i un cop al mes un grup de joves, generalment un grup del moviment Hora-3, prepara una missa-jove oberta a tota la comunitat parroquial. En aquest sentit aquestes eucaristies hi juguen un paper molt més pregon de preparació i aprenentatge que la mateixa quaresma; i aleshores la vetlla és viscuda una mica com la culminació de totes aquestes eucaristies mensuals. Cal afegir-hi, a més, que aquest mateix grup de joves, si convé per grups, prepara les celebracions del dijous i del divendres sant. A diferència de la vetlla pasqual, aquestes celebracions sí que es fan de manera paral·lela a les de la catedral; obertes, però, a tothom qui vulgui assistir-hi. Aleshores la vetlla també és molt viscuda com a culminació de tot el trídium pasqual.

La Vetlla al moment culminant

El grup que preparem la celebració de la vetlla intentem jugar amb una sèrie d'elements:

Ambientació. S'intenta que la celebració convidi per ella mateixa a la pregària i a la vivència joiosa del Ressuscitat, i es procura evitar una fredor purament ritualista. S'intenta també assolir una celebració participada, en què «et sentis ficat a dins», et sentis «emportat» pel ritme de la celebració.

Amb aquest teló de fons, es munta tota la celebració sobre aquest esquema litúrgic: litúrgia del foc, litúrgia del baptisme i litúrgia de l'eucaristia, intentant que la vivència de cada part condueixi per ella mateixa vers la següent. Aquí juguen un paper important les monicions, que procurem que siguin breus, entenedores, ben repartides al llarg de la celebració, en els moments clau, i que donin una unitat dinàmica a tota la celebració, amb el Crist Ressuscitat com a centre. L'any passat es va posar l'accent en la litúrgia del foc; enguany, aprofitant que hi havia dos bateigs, s'ha accentuat força la litúrgia baptismal.

Símbols. Cada part gira entorn d'un element simbòlic que n'esdevé el centre: foc i ciri pasqual, ciri pasqual i aigua, i pa i vi, respectivament. Això val sobretot per a les dues primeres parts com a més originals de la vetlla pasqual.

La litúrgia del foc es fa a fora de la catedral, amb tions de roure i alsina, amb la gent i els capellans concelebrants col·locats en cercle tot al voltant. El ciri pasqual, símbol del Crist ressuscitat, esdevé des d'aleshores el protagonista de tota la celebració; quan tot el poble entra a la nau de la catedral, el ciri pasqual (Crist ressuscitat) és qui encapçala la manifestació i únicament la seva llum (de la qual ja participem tots els assistents amb les espelmes) illumina la foscor ambiental. És aleshores, en aquest context de la llum que venç la foscor, que un jove proclama el pregó pasqual («Missa Jove», Nova Litúrgia 253). Just acabat el pregó, s'encén de cop tota la il·luminació de la catedral, acompanyada de trompeteria d'orque: Crist ha ressuscitat! AHeu!ua!

Al llarg de la litúrgia baptismal el ciri pasqual i l'aigua prenen el protagonisme litúrgic. Els bateigs es van fer enguany per immersió i tot el poble fou aspergit al llarg de la nau; el mateix bisbe, abans de l'aspersió del poble, es va «autorebatejar» rentant-se el cap en la pica baptismal.

Altres actes o trets significatius poden ser el fet d'omplir tot el presbiteri, sobretot de gent jove, o bé el cant de la pau amb una cadena de mans agafades que uneixen la nau amb el presbiteri...

Lectures. Partint de l'esquema litúrgic (foc, aigua, eucaristia) les lectures també es reparteixen al llarg de la celebració per anar il·luminant cada una de les tres parts. Així es comença la vetlla amb la lectura de Gènesi (1,1-2,2, el relat de la primera creació), per deixar ben clar, ja d'entrada, que el fet de la Resurrecció que festejgem suposa una novetat tan gran, que en realitat és una segona creació, és un «resituar», donar un sentit nou a tot el creat. Aquesta primera part acaba amb la lectura de l'evangeli de la resurrecció (Lc 24,1-2), just després del pregó pasqual i de l'encesa dels llums. Crist ha ressuscitat! Aquesta és la gran Bona Nova!

Les lectures de l'Èxode (14,15-15,1a.) i de Romans (6, 3-8) il·luminen la litúrgia baptismal. De la resurrecció de Crist (primera part de la vetlla) que celebrem, en participem realment pel bateig (Rm), ja prefigurats per l'alliberament de l'esclavitud d'Egipte (Èx).

Fem només aquestes quatre lectures bíbliques, seleccionades expressament i col·locades als moments de la celebració que semblen més adients perquè assoleixin el seu màxim significat i siguin al màxim d'illuminadores. Altres menes de lectures, tot i que podrien complementar diversos aspectes, també podrien recarregar o desdibuixar el que es pretén assolir.

Pregó pasqual, renovació de les promeses baptismals. Pel que fa al pregó i a la renovació de les promeses, s'han escollit textos ja elaborats que expressen, en llenguatge planer i entenedor, allò

que s'està festejant a la vetlla pasqual. El pregó té un to de proclamació solemne de la resurrecció i de les seves conseqüències per a la nostra vida quotidiana; i en canvi, la renovació de les promeses baptismals té un to més de manifest dels principis que ens mouen a viure en cristià.

Quant a l'*ambientació* cal assenyalar que els cants estan detalladament preparats, amb el cant adequat per a cada moment: aclamació, invocació, cant de joia, cant de compromís... Hem procurat escollir cants assequibles a tothom. Un grup de joves, asseguts al terra del presbiteri, animen la celebració amb les seves guitarres. Acabada la celebració, a la plaça es reparteix coca i barreja per a tothom; els joves ens organitzem espontàniament per continuar la gresca amb cants i danses fins que el cos o l'ambient diuen prou.

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

FRANCESC SEGALÉS

A la casa de Colònies de Penyafort, durant els dies de la setmana santa (des del dijous sant, dia 27 de març, fins al diumenge de Pasqua, dia 30), ens hem retrobat unes cent cinquanta persones d'ACO (militants, amics i familiars, i una llarga trentena d'infants i adolescents).

Les celebracions parroquials no acaben de funcionar?

¿Per què celebrar la setmana santa al marge de les comunitats parroquials? En primer lloc, perquè molts militants d'ACO no estan massa identificats amb cap parròquia com a comunitat de fe; en segon lloc, perquè, tot i que algunes parròquies puguin fer bé les celebracions, els manca partir de l'experiència de la vida de les persones i de la vida obrera de la col·lectivitat; i, en tercer lloc, perquè és una ocasió forta de la vida del moviment com a comunitat de fe i d'expressió militant de la tasca compromesa en la lluita.

La necessitat d'una preparació a fons

L'existència del Ritual és un instrument bàsic per a preparar la setmana santa i les celebracions, però això demana encara més un gran esforç d'imaginació i de concreció. Davant unes celebracions que es repeteixen cada any, és fàcil la rutina, és molt difícil d'inventar i de crear un clima nou. A les parròquies acostuma a passar que els condicionaments són tan grans (tipus de persones assistents, estructura física del temple-altar-bancs-llums-etc., horaris prefixats des de fa anys, estil de participació ja molt estipulat, etc.) que fàcilment hom es desanima d'entrada. Normalment, a les parròquies, la manca de creativitat en les celebracions és donada per una manca de projecte pastoral, manca d'objectius del curs, una deficient programació global de tota la vida comunitària i evangelitzadora.

Els moviments apostòlics, i ACO en concret, tenen el seu motiu de viure, en un projecte ben definit, uns objectius precisats i renovats constantment, i unes estructures flexibles. D'entrada, permet una creativitat i una concreció més grans de les activitats a desenrotllar, entre les quals hi ha les celebracions i la setmana santa.

La «crisi» i «l'atur», teló de fons i referència contínua del Moviment

També els moviments apostòlics, sobretot els d'adults, caiem en rutines o en estils poc animats. La presència cada cop més gran de joves provinents dels moviments juvenils JOC-JOBAC, ha anat punxant el moviment per tal que les seves activitats es renovin, siguin més estimulants i exigeixin un major compromís. Fruit d'aquesta presència més jove, l'any passat, en la revisió de la setmana santa, ja es va constituir una comissió que, amb temps, preparés la setmana santa següent.

Uns quants mesos abans es va començar la preparació. ¿Què ens demanaran els militants?, ¿què estem vivint ara el moviment i la classe obrera?, ¿quin ritme cal oferir durant aquests dies, de manera que es faci feina, es creï comunicació i es gaudeixi de descans?, ¿com podem fer que hi participin al màxim tots els assistents? Aquestes i altres preguntes guiaven la preocupació de la comissió organitzadora.

En primer lloc, es va precisar la temàtica general (reflectida en el títol d'aquest escrit), continuadora de les temàtiques dels dos darrers anys del moviment, desenrotllades en els nostres «12 d'octubre», diada general del Moviment: «Resistim la crisi, obrim el futur» i «Lluitem avui per un futur solidari» han estat els lemes al voltant dels quals s'ha desplegat la reflexió i la revisió del moviment. Durant la setmana santa, en els temes, els debats, les pregàries i les celebracions, tot es va enfocar en relació a la creu i la resurrecció del Senyor i en relació al sofriment que provoca la crisi i l'esperança de les sortides solidàries.

En segon lloc, es van determinar diferents responsabilitats: qui s'encarregava de l'organització i administració de l'estada; qui preparava les pregàries del matí, que ajudessin a centrar el dia; qui planejava els dos debats de la nit (l'un, sobre la repercussió que va tenir en nosaltres i les nostres organitzacions el resultat del referèndum i el futur del pacifisme; l'altre, sobre les sortides concretes de la crisi a les quals donem suport); qui preparava i animava les celebracions (sopar de Jesús, mort de Jesús i vetlla pasqual); i, fi-

nalment, quins dos ponents preparaven els dos temes de reflexió, amb una exposició i un qüestionari per al treball individual i al de grup: un sobre el sofriment que hi ha darrera de la crisi, a semblança de la passió i mort de Jesús (hi ajudaren les conclusions del llibre de Càritas «La cara amagada de l'atur»), i l'altre, sobre la nova resurrecció de la classe obrera en les sortides solidàries que es van donant, partint d'una breu exegesi sobre el que volen dir els evangelis quan parlen de resurrecció i posant a l'abast uns textos evangèlics i dels Fets dels apòstols, sobre les «sortides» que es van originar en la comunitat apostòlica després de la «crisi» de la mort de Jesús.

Finalment, vàrem buscar la manera més adequada per a crear un bon clima i una bona participació de tots els assistents: Com a primera cosa, detallar un programa concret i repartir-lo abans de les inscripcions, de manera que tothom sapigués què s'anava a fer; posteriorment, es va lliurar un dossier amb tots els textos i esquemes dels temes i de les celebracions, en llengua catalana i castellana, de manera que cadascú pogués participar-hi tranquil·lament en la seva llengua; i, per últim, tenir previstes l'atenció als infants i als adolescents i la seva participació en les celebracions.

L'espontaneïtat s'aconsegueix a base de tenir-ho tot ben preparat

Potser aquesta seria una conclusió «pastoral» de tot l'afer i que em fa retornar a la qüestió de les nostres setmanes santes parroquials. Cal un gran esforç d'infraestructura per tal d'aconseguir de donar i rebre un missatge, de crear i viure un ambient, de trobar canals de participació i de suscitar responsabilitats...

El darrer dia vàrem fer una revisió de com havien anat aquells dies. Com sempre, tots vam constatar algunes deficiències i remarcàvem alguns punts a millorar. Però també és veritat que, acostumats tots a un reguitzell de reunions i de jornades, vam poder fruit d'una d'aquelles experiències que se'ns donen de tant en tant —engrescadores— d'una comunitat col·lectiva, d'una valoració de les grans possibilitats de riquesa i d'experiència de vida que ens pot oferir un moviment.

UNA EXPERIÈNCIA AMABLE I FRÀGIL

CARLES MASCARÓ

He dubtat, fins a darrera hora, de presentar aquesta senzilla i discreta experiència sobre la vetlla pasqual, que ja té més de deu anys de durada. Però una de les qüestions de la Redacció de QUADERNS m'ha fet decidir finalment: quina repercussió hi té el fenomen creixent de les «vacances de setmana santa»?

Precisament l'experiència ha nascut per donar resposta als qui prenen aquests dies de vacances i, en primer lloc als joves per a donar-los accés a uns dies de reflexió i de vivència litúrgica, joves dels cursos finals de batxillerat o de primers d'universitat. Però l'opció que vam fer aleshores fou que aquesta vivència tingués lloc dins el servei religiós en un poble de vacances de la Cerdanya.¹

Desenrotllament de la setmana

La litúrgia d'aquests dies no es desconnecta del procés quaresmal ni queda sense invitació a perllongar l'alegria viscuda.

1. El *dijous sant* està marcat per la referència a la conversió i a la reconciliació pròpies de la quaresma. Més que el «monument» i «els actes d'adoració a la presència real, reservada en el tabernacle», se subratlla la comunió possible entre els homes i dones de condicions diferents i d'edats i preocupacions diverses.

Així, en aquesta celebració té lloc una revisió de les situacions que vivim i de les actituds amb què les vivim; i es dona un relleu especial al gest de pau, un gest que endegui les relacions que es faran possibles durant aquells dies (per exemple, gent del poble i estiuejants convidaran a dinar els joves; els joves dedicaran un temps a fer jugar els nens i nenes a la plaça del poble).

---

1. Es tracta del poble de Bolvir, a 7 quilòmetres de Puigcerdà. Al començament n'era rector no resident el rector de Ger. Ara en té cura l'equip sacerdotal de Puigcerdà-Llívia He de manifestar el meu agraïment als responsables que han facilitat l'experiència. I al batlle i al poble de Bolvir, que facilita l'allotjament.

2. La litúrgia del *divendres*, on la música barroca i el silenci perllongat jugaran un paper important en l'ambientació, afavorirà la interiorització i la pregària, fugint de tot espectacle en la proclamació de la passió i en l'adoració de la creu.

3. La *vetlla* serà el moment culminant. Serà preparada amb reflexions i comentaris de grup (en ocasions, a casa d'algun estiuejant), de tema bíblic, i també amb un dia de desert per als més grans, si ho desitgen. (En aquest cas, se'ls ofereix un horari per a les sis hores que durarà aquest desert, textos per a reflexionar, pregàries, mètodes de relaxació...).

Hores abans seran treballats un anunci pasqual i textos poètics, al voltant del foc i de l'aigua.

El marc de la celebració, serà el moment de presentar els infants que seran batejats pròximament a les seves comunitats habituals; de manifestar, per part d'alguna parella que s'ha de casar properament, el camí que farà de preparació al matrimoni; d'expressar l'esperança i la pregària, si hi hagut algun difunt en la comunitat; de fer la darrera catequesi familiar al nen o a la nena que rep per primera vegada l'eucaristia.

Quan no hi ha hagut cap d'aquestes possibilitats, el gest de rebre una flor abans que la comunitat renovi les promeses baptismals pren una importància més gran. Aquest senzill gest de renaixença, ara, a causa de la nombrosa comunitat, el rep cada família.

Aquesta valoració de la família cristiana també ha aparegut en les ocasions en què cadascuna d'elles ha inscrit el seu nom en el ciri pasqual, bé que en altres ocasions ha estat pintat expressament per una parella o per uns amics, que han intentat expressar el sentit del moment i la referència a tota l'Església.

4. A la *missa major del dia de Pasqua*, en la qual participa bona part del poble i un bon nombre dels assistents a la vetlla, segueix una estona de confraternització, on apareixen caramelles si entre els joves ha estat possible de constituir una petita coral, i on, generalment, es comparteix un aperitiu si hom s'ha recordat de portar alguns elements per menjar i beure.

Posteriorment, els joves i alguns dels habituals menjaran un dinar, amb anyell inclòs, a la prada; és una forma de reforçar lligams. Sospitem que tota imatge de referència és més forta com més global és; i que tota litúrgia celeste només fa que revelar allò que ja celebrem en les nostres litúrgies terrenals.

Reflexions

No cal forçar teories pastorals per a justificar l'experiència. Com moltes, té els seus pros i els seus contres i unes limitacions evidents. Tanmateix, desitjaria apuntar tres reflexions.

1. En primer lloc, aquesta senzilla experiència ha fet comprendre a més d'una persona què vol dir l'afirmació: l'Església és un esdeveniment, un sorgiment, una emergència. En el transcurs d'aquests anys s'ha format entre les persones que han participat en aquestes celebracions una mena de sentiment de pertinença a una comunitat de referència.

Curiosament, molts joves hi han tornat anys després de la primera vegada, hi han fet participar la parella que estimen, i s'han sentit lligats a la «gent habitual» que, amb els anys, també ha anat canviant.

¿És podria pensar en un teixit molt lleu i alhora inconsútil? L'Església els ha aparegut com un espai propi, personal, on és possible la comunió entre gent diversa, però ho han viscut només d'una manera puntual. ¿Ha estat el tast d'allò que podria ser però que no serà mai? ¿Serà un punt de referència que ajuda a mantenir la confiança que això serà possible un dia i ajuda a lluitar per aconseguir-ho? o, almenys per a alguns; ¿esdevindrà una llavor colgada que un dia emergirà amb força?

2. En segon lloc, aquesta senzilla experiència ens manifesta la fragilitat d'aquesta emergència de l'Església més enllà dels canals habituals. Tot depèn del petit nucli que esdevé puntualment el motor d'aquesta comunitat que emergeix. Certament, pensem que el que hem explicat va més enllà de l'ofertament d'uns serveis religiosos. Pensem que s'ha iniciat una petita tradició; que és un espai on es manifesta la referència a Jesús amb un llenguatge ajustat al nostre temps; que algunes de les persones de la comunitat reflexionen, com un mirall, allò que és possible d'esdevenir com a cristians. I, tanmateix, tot és tan fràgil! Més encara: en ocasions, aquest petit nucli se sent un xic depassat pels esdeveniments, per la nombrosa comunitat que, any rera any, s'hi aplega i que fa que joves i nens hagin de seure sobres estores per tal de donar cabuda a tothom.

3. Finalment, aquesta experiència ens fa sospitar la necessitat d'una pastoral litúrgica acomodada per a molts cristians que aquests dies de setmana santa surten de vancances. Molts d'ells no van a les celebracions de rutina, ja que són fora de casa; ni per complir, ja que preferirien aleshores unes celebracions més curtes i on no se'ls demanés una participació activa. Aquests cristians són

gent que surt de la ciutat per trobar un ritme humà que els alliberi de la follia quotidiana i, a nivell religiós, demanen un oasi amb abundor d'aigua per a apagar la set. Aquests cristians busquen una comunitat, potser perquè la tenen habitualment, potser perquè la desitgen sense trobar-la.

I també ens fa sospitar la necessitat d'acollir uns joves que encara no tenen contacte habitual amb la comunitat cristiana o que l'han deixada fa temps: vénen aquests dies a veure què passa, vénen amb qüestions al fons del cor i amb un interès —en ocasions explícit— per veure si la comunitat inicia una resposta a preguntes aparca des temps ha.

Se m'acut una imatge: obligats a anar d'ací d'allà, els homes contemporanis ens hem construït les autopistes per fer el trajecte més ràpid i segur. Però anar per l'autopista no és pas anar a passeig; és cansat, especialment en el viatge llarg. Què fem? Ens parem, de tant en tant, a les àrees més acollidores, on els nens poden córrer i saltar una estona. I si l'hem de fer sovint, aquella autopista, acabem coneixent els topants de l'àrea, i, fins i tot, les persones que en tenen cura. Però no sempre ens hi pararem; el lligam que establím és menys precís i necessari que el que tenim amb el nostre perruquer. Són fils lleugers, però, amb tot, ben humans i, en més d'una ocasió, punts de referència al que allà ens va esdevenir un dia, potser perdut en el record. Serveix aquesta imatge per a intuir una resposta?

QÜESTIONS

VISIÓ DE L'ESGLÉSIA DES DE LA CULTURA DE CARRER

JAUME BOTEY

El títol d'aquesta col·laboració és una invitació a una reflexió pastoral.¹ La visió que «el carrer» té de l'Església és el resultat de les relacions entre les comunitats cristianes i el seu entorn, entre les diferents espiritualitats i la forma de traduir-les, entre fe i món.

---

1. Ponència presentada en una trobada de preveres de la Zona pastoral IV, de Barcelona, l'11 d'octubre de 1986.

I per això ens cal recórrer a la història; no amb l'intent de convertir-nos en erudits o en notaris asèptics d'un passat pròxim, sinó perquè, per contrast o per semblança, la història ens ajudi a trobar les nostres arrels. La història comprèn i fa comprendre (i en part hi respon) preguntes que avui necessàriament ens plantegem. Recordar solucions que foren vàlides per al passat i que probablement poden no ser-ho per a avui, o veure les diferències entre passat i present, constitueix una escola de flexibilitat alimentada per la història.

A més, des dels inicis remots dels diferents nuclis de població d'aquesta zona pastoral, igual que en l'origen de tants altres nuclis de població de Catalunya, l'Església exercí una funció aglutinant. En són exemples Sta. Maria de Cornellà, Sta. Maria de Sants, Ntra. Sra. del Port, o l'Hospitalet, on la primera població existent es reuneix a redós —camí de Barcelona— de les ermites de Sta. Eulàlia, patrona de la capital.

Excepte Sants, que és un dels primers nuclis industrialitzats de Catalunya i que viu, per tant, amb força des de la segona meitat del XIX (Vapor Vell o l'Espanya Industrial) els conflictes obrers, Cornellà i l'Hospitalet mantenen pràcticament fins a la guerra civil una típica estructura rural amb la parròquia com a element fonamental de la vida cultural del poble. Les forces econòmiques locals viuen principalment de la terra, hereves dels antics propietaris o parcers, i s'agrupen entorn dels casinos o dels centres catòlics o morals nascuts a l'ombra de les parròquies. A l'Hospitalet mateix, el Centre Catòlic fou construït per Mn. Santiago Oliveras, membre d'una de les famílies més influents de la localitat. La proximitat de Barcelona i la feblesa de la pròpia xarxa econòmica i comercial no hi fan necessàries les grans institucions financeres o comercials autòctones que en aquesta mateixa època neixen en altres localitats de Catalunya. A la nostra zona l'Església assumí tímidament el patronatge cultural que aquestes mateixes institucions varen exercir en altres llocs.

I. LA HISTÒRIA «PENÚLTIMA» O L'ESGLÉSIA EDUCADORA

A partir dels anys 50 es produeix el gran canvi a la zona: la industrialització del Baix Llobregat i de la Zona Franca i conseqüentment llur creixement demogràfic. L'Hospitalet passa de 70.000 a 300.000 habitants. Barcelona, taca d'oli, envaeix hortes i camps, primer, en forma de barraquisme: Montjuïc, Can Tunis, Can Rigalt,

Can Pi, la Bomba. L'Església s'hi farà present: a Montjuïc, des de Ntra. Sra. del Port (primer, Mn. Galvany, més tard, en Josep M. Palom hi anirà a viure); els Jesuïtes a Can Pi; a Can Rigalt, des de St. Ramon. Presències pastorals clares, però que, com totes les d'aquest estil, en aquell moment han d'assumir bona part de feina assistencial.

Nous barris i noves parròquies

Ràpidament creixen els nous barris. Inicialment com a barris d'autoconstrucció: Florida, Pubilla Cases, Sanfeliu. Immediatament com a grans operacions d'especulació: Sant Ildefons de Cornellà, blocs Onésimo Redondo, Ciutat Condal, Bellvitge, blocs entorn de Sta Eulàlia, Can Serra. L'antiga burgesia local serveix en safata les seves propietats —el sòl municipal— perquè grans empreses forànies, nascudes del no-res i de l'especulació, hi puguin continuar especulant. El capital és barceloní i els seus gestors, en la majoria dels casos, també. Els autòctons no han sabut treure'n ni aquest benefici. Els poders polítics locals actuaran dòcilment al seu servei, canviant, quan calgui, les qualificacions urbanístiques. Dic tot això perquè ens cal recordar que gairebé totes aquestes instàncies, burgesia, poder polític local o capital forani, foren formades per homes més o menys notòriament vinculats a sectors oficialment d'Església. A títol d'anècdota, permeteu-me citar una declaració del Sr. Maties d'Espanya, aleshores alcalde de l'Hospitalet, i un dels grans responsables d'aquesta barroera especulació. Jo mateix vaig sentir, esfereït, com es congratulava que el campanar de la parròquia del centre hagués estat construït amb l'impost de 5 cèntims per cada quilo de patates que entrava a la ciutat durant els anys de fam de la postguerra immediata, del 40 al 45. «Prou que van haver-hi queixes en aquell moment», deia. «Ara bé, miri, les queixes han passat, i el campanar encara aguanta!»

Les parròquies neixen amb els nous barris, i el tarannà que van prenent una rera l'altra significa, de fet, una autèntica revolució pastoral. Són, abans de res, unes primeres estructures d'acolliment dels nou vinguts. Sense pretensions, l'Església, en la majoria dels casos, pren la iniciativa d'aglutinant dels veïns.

Cal refer la història per nosaltres mateixos. Això ens ajudarà a entendre quines actituds latents hi havia en els dirigents d'aquelles comunitats i en les comunitats mateixes, i el pes que van tenir. Però cal refer-la també per donar-la a conèixer a la població; no pas per un triomfalisme buit, que no tindria sentit, sinó com una

perenne actitud de servei a aquests collectius encara no assentats, per ajudar-los a reconèixer els seus orígens. De fet, però, almenys en els sectors més conscients, la «cultura del carrer» no oblida. Tothom sap el paper de l'Església en uns moments determinats: el de St. Medir, no només per la figura de Mn. Ollé i pel que va fer convertint en acció pastoral una profunda actuació en el barri, sinó com a lloc d'acollida del moviment obrer, i concretament de Comissions Obreres; o el de la parròquia de St. Miquel de Cornellà com a lloc de trobada de les Comunitats Populares i arran de les vagues del Baix Llobregat, especialment la del 73. Paco Candel ha deixat constància en gairebé tots els seus llibres del paper de l'Església en aquesta zona, especialment de Ntra. Sra. del Port i més especialment encara a través de Jaume Cuspinera. També Basilio González, a *Historia de un barrio que vive y lucha*, parla de Ntra. Sra. del Port. Semblantment l'Oleguer Bellavista, a *Evolució d'un barri obrer*, parla de la relació de la parròquia amb el barri d'Almeda de Cornellà.

Certament el barri de Sta. Eulàlia de l'Hospitalet fóra molt diferent, si Mn. Bonet no hagués estat a St. Isidre durant tants anys, al Casal dels Angels i al COPEM; o la Torrassa fóra diferent sense els Desemparats o Santiago Apòstol, la història dels quals ha recollit en els seus escrits, havent-ne estat el primer protagonista, Mn. Valentí. De manera semblant, la «cultura del carrer» reconeix sobradament el pes de St. Ramon a l'època de Mn. Breu i de la importància que allà han tingut els grups de l'HOAC i de la JOC.

No pretenc fer un recull de noms, i em perdonareu si n'oblido. És, però, absolutament segur que els que he dit pertanyen tant al patrimoni de l'Església com al patrimoni civil de la ciutat. L'Església exercí una funció educadora en el sentit més ampli. Quan s'ha volgut escriure la història dels inicis del moviment obrer i popular a l'Hospitalet, necessàriament s'ha hagut de fer referència al Centre Social de la Florida, autèntica escola de líders culturals i polítics, nascut a la parròquia arran d'una santa missió als inicis dels seixanta; o quan recentment s'ha volgut fer la història del barri de Sanfeliu, s'ha hagut de fer referència als inicis de la parròquia de la Immaculada a l'època de Mn. Roncalés; i no es podrà fer la història de Bellvitge sense parlar de la parròquia i de la presència del Joan XXIII, o la de Can Serra, sense parlar de la Casa de la Reconciliació. En tots aquests casos, l'Església no fou una institució més, sinó que prengué la iniciativa, i són ella i les parròquies de cada barri les que fan néixer altres institucions que ràpidament aprendran a caminar soles.

Algunes constatacions positives

Algú potser dirà que eren accions populistes, mancades d'anàlisi o sense una consciència reflexa de classe. No vull entrar ara en aquest tema. No es poden negar, però, les constatacions següents:

1. Això era el resultat d'una actitud pastoral que exigia signes clars de la presència de l'Església en el món dels pobres.

2. Encara que l'acusació fos veritable, a partir de l'Acció Catòlica especialitzada i a través d'alguns dels seus militants més significatius, l'Església de la zona es féu present també en el moviment sindical. I ho dic per retre aquí homenatge a l'exemplar testimoni que ens deixà en Manel Múrcia, amic de molts de nosaltres.

3. L'acció educadora de l'Església com a institució de ciutat, s'exercí sobretot, al meu entendre, en aquestes tres direccions:

— Desvetllant en els nou vinguts una consciència de ciutat, creant lligams i vida associativa, refent les relacions humanes perdudes pels qui les van haver de trencar amb l'emigració, promovent associacions que serviren entre d'altres coses per a defensar els drets dels veïns. Cal recordar que la majoria de les associacions de veïns nasqueren a l'ombra de les parròquies. Per exemple, el document que serví de base per a la creació de la primera d'aquestes associacions a l'Hospitalet fou redactat per en Raimon Bonal i en Joan Costa per poder impugnar el Pla Parcial de Collblanc.

— Fent present la consciència de catalanitat, que ja sempre havia estat present a l'Església durant les pitjors èpoques del franquisme i que ara havia de servir de bressol per a les noves cultures sobrevingudes. Consciència de catalanitat que, amb molta flexibilitat en els aspectes lingüístics, s'exercia sobretot fent de pont o posant en contacte la nova població amb les institucions culturals del país.

— I educant, també, en el sentit més estricte: de les parròquies sorgiren no només els grups d'escoltes semblants als d'altres zones pastorals, sinó escoles d'alfabetització d'adults, escoles socials depenents de l'ICESB amb l'assídua presència d'en Garcia Nieto i l'Alfons Comín, cine-clubs que actuaven en molts casos com a veritables centres de cultura (per exemple, el cine-club Buñuel de St. Ramon).

Principis pastorals

Sabem que en molts casos això era una simple funció de suplència, que comportava dificultats i sovint confusions entre allò

que és civil i allò que és cristià. Aquelles funcions no són traslladables al moment d'ara i si les esmento no és perquè consideri que fos bo reproduir-les ara, sinó per veure quins principis pastorals les impulsaven. Ara bé, quins havien estat els nostres mestres o d'on ens venia la inspiració?

Havíem estat formats en una escolàstica un pèl tronada, pensada per a «defensar veritats». Però descobríem un nou sentit a l'Esclusura: l'actitud «pastoral» d'un Déu que calladament condueix i educa un poble. Ens fèrem ressò de noves experiències pastorals a través de *Los santos van al infierno*, de Cesbron, *Los traperos de Emaús*, de l'Abbé Pierre, i la vida de la JOC amb les novel·les de Van der Meersch. El servei que Estela i Nova Terra prestaren a aquesta causa fou inestimable. Tímidament s'inicià entre alguns, també a la nostra zona, la presència de capellans en el treball a imitació de França. Ens sentíem espiritualment qüestionats per la realitat dura que ens envoltava, que fou, per a molts de nosaltres, la nostra mestra.

Naixien també una nova mística i una nova teologia, els pares de les quals foren Péguy, Bernanos (sobretot a *Diario de un cura rural*), Mauriac, Marcel o Dostojevskij. Ens ensenyaven a perdre les seguretats i la tranquil·litat de la fe i que la fe passa per conductes subterrànies a través dels senzills. I alhora Sartre i Camus ens desmuntaven també les falses seguretats de l'home i dels grans aparells del poder. Fe i món s'atansaven, no pas a través de la discussió filosòfica o dogmàtica, sinó per reconeixement recíproc de la pròpia feblesa. Molts ho aprenguérem portats de la mà dels inoblidables volums de Charles Moeller.

Hi havia, a més, un canvi profund des de dintre mateix de la reflexió teòrica. En la teologia, Congar (*Jalones para una teologia del laicado*), Rahner o el P. de Lubac (*Meditación sobre la Iglesia*) ens ensenyaven una nova visió de l'Església. Maritain o el mateix Teilhard de Chardin ens impellien a actuar en les estructures del món en tant que cristians. S'iniciava, a més, per part d'importants sectors cristians la lectura sistemàtica del marxisme.

Havien caigut moltes fronteres. Jo crec que la nostra pràctica se'ns anà convertint, a poc a poc, en ideologia, que finalment quedà recollida en el Vaticà II. La *Lumen gentium* ja no definia l'Església com un clos tancat per límits ideològics, i la *Gaudium et spes* reconeixia la sacralitat dels valors laicals. Era una espiritualitat que possibilitava tant la influència del P. Estanislau de Montserrat sobre tants joves, com la manifestació de capellans davant la comisària; o bé la presència de Taizé com a símbol de comunió, i alhora la creació de Cristians pel Socialisme (CPS).

Es lògic que, amb aquest substracte més o menys explícit, l'Església de la nostra zona fos extraordinàriament sensible a la necessitat de presència en el món, sobretot quan el nostre món era el dels pobres, de la població sobrevinguda i mancada de tot, excepte de les ganes de treballar. I diria que, amb llums i ombres evidentment, hi havia una certa consciència de la importància del moment històric. Només així poden explicar-se algunes accions i alguns noms que he esmentat abans.

II. EL MOMENT ACTUAL: UNS CANVIS CULTURALS PROFUNDS

Una autonomia més real de la societat civil

Quan llegíem *Els Sants Innocents*, de Péguy, i volíem veure'ns-hi reflectits la nostra població i nosaltres mateixos, no ho fèiem encara des de la *vivència* de l'«absoluta inutilitat temporal de la fe». Culturalment la societat ja era laica i secularitzada. Ho posaven de manifest alguns estudis d'aquella època sobre la zona («El capvespre de les creences», d'en Güell, sobre sociologia religiosa a Bellvitge, o un altre de García Nieto i Alfons Comín, sobre la joventut de Cornellà). Al cap i a la fi, la *Gaudium et spes* era el reconeixement de l'autonomia de la societat civil i un mètode d'aprenentatge de lectura dels valors cristians a través dels «signes dels temps». Però, a causa de la nostra peculiar situació política, l'Església continuava exercint un paper important de protagonista. Eren les acaballes del franquisme. En uns pocs llocs de la zona se li continuava encara donant suport, però la majoria de parròquies i comunitats exercien una funció de suplència del que el franquisme no autoritzava. Eren, segons la «cultura del carrer», uns àmbits de llibertat.

D'altra banda, la lectura de Harvey Cox (*La ciutat secular*), de Robinson o dels escrits de la mort de Déu ens deixava freds. Quan nosaltres parlàvem de laïcitat no volíem dir allò! Aquelles lectures semblaven una flor d'estiu.

No ha estat, però, una flor d'estiu l'autonomia de la societat civil vinguda amb la democràcia, que ha assumit finalment, bé o malament, la participació dels ciutadans i ha eixamplat les prestacions de serveis socials, des de l'ensenyament fins als casals d'avis, centres de joventut, educadors de carrer per a nois marginats, escoles socials, etc. Recordo, com a exemple, que quan Mn. Batlles, aleshores vicari episcopal d'aquesta zona, fou invitat per l'Ajunta-

ment i la Caixa a beneir els locals del Casal d'Avis de Sta. Eulàlia, s'excusà de dirigir la paraula als presents al·legant que no calia benedicció, que l'acolliment dels avis era per si sol un signe evangèlic. Des d'aleshores han estat molts els casals d'avis que s'han inau­gurats i l'Església no hi ha estat convidada.

Aquesta autonomia de la societat civil ens ha arribat, però, amb la constatació, al cap d'un temps, de la incapacitat de la mateixa societat per a resoldre els problemes de fons que sempre ens havien preocupat, o almenys de la seva inoperància. En poso dos exemples.

— L'atur (la crisi econòmica) ha eixamplat el ventall social, si més no en els nivells més baixos de la societat. Ara és possible parlar a Catalunya de l'anomenada «cultura de la pobresa», en el sentit estricte que es dona a aquesta expressió des de l'antropologia cultural: creixement del subproletariat, viure al dia, manca de consciència col·lectiva. Els entesos afirmen que la lleugera revifada econòmica que diuen que ara hi ha es fa necessàriament a costa de deixar definitivament a la cuneta com a irrecuperable un sector molt important de població. Un estudi ampli i costós de la Corporació, del qual tot just ara es comencen a conèixer els resultats, detecta precisament a la nostra zona bosses de misèria més àmplies que en altres llocs: marginació, famílies en situacions crítiques, desnutrició infantil i mendicitat, desnonaments, retorn a un tipus d'alimentació semblant al dels anys 50. I un altre estudi fet públic recentment per l'Ajuntament de l'Hospitalet diu que l'ingrés mitjà per família de la ciutat és de 53.000 pts. al mes. Podríem parlar igualment de l'increment de les xifres d'analfabetisme entre la població jove, contràriament al resultat que hauria cabut esperar d'una escolarització plena de la població infantil.

— Des d'un altre punt de vista, tots sabem que, malgrat la democràcia, alguns aspectes importants dels drets humans continuen essent conculcats. Em refereixo concretament a les tortures, encara presents a les comissaries.

I el paper de l'Església?

He posat aquests dos exemples (tan lligats a valors que històricament l'Església havia defensat amb fermesa, tot mantenint actituds de servei i de denúncia profètica) que ara podríem córrer el risc de situar dintre la normalitat democràtica («per això hi ha els partits polítics», podríem dir), o de justificar amb la inevitabilitat de la crisi econòmica. Certament importants sectors de l'Església a la nostra zona continuen protagonitzant Acció Solidària contra

l'Atur, Justícia i Pau continua present, Càritas actua. I en això a la zona hi ha signes evangèlics ben transparents: OBINSO, les cooperatives Engrunes, d'Esplugues, i Escorrialles, de l'Hospitalet, i d'altres. Em refereixo a la funció col·lectiva de l'Església de portantveus de desigualtats, de desvetlladora de solidaritats, i a la seva funció educadora i profètica.

Poso encara un altre exemple. D'un temps ençà han aparegut amb una força extraordinària grups, sobretot de joves, que defensen, des de la més pura laïcitat, valors cristians històrics com la pau, el desarmament i la solidaritat entre els pobles, i tot allò que hi està directament o indirectament vinculat. I aquí sí que m'he trobat amb dirigents d'aquests grups —«cultura del carrer»—, sovint de mentalitat i actituds extraparlamentàries, que es pregunten per què l'Església no hi té més un paper de protagonista, o per què en alguna ocasió ha deixat mediatitzar-se per les opinions polítiques dels grups que manen. Són molts els joves del nostre món que, davant una societat tan estructurada com els oferim, satisfeta dels canals previstos de participació democràtica (si més no de democràcia formal), veuen aquestes com les úniques vies per conduir l'altruisme; que veuen que la solidaritat amb Nicaragua és més que la solidaritat amb una causa justa d'un país pobre, que és la defensa del pacifisme contra la política de blocs; que veuen que la solidaritat amb els països del Tercer Món ens recorda que les nostres societats riques viuen a costa d'ells. Són joves que, d'altra banda, no tenen la sort de tenir el bagatge cultural i les fonts espirituals que nosaltres tinguérem. Magnífica ocasió d'educació! Està molt bé la formació de l'individu i de la consciència individual, però més que mai la dimensió col·lectiva i mundial hauria d'estar present a les organitzacions de l'Església.

És necessària encara, doncs, la funció de suplència! I potser ho serà sempre, perquè hem constatat que cap model social o polític no és perfecte. Ja sé que no descobreixo a ningú la sopa d'all, però ho crec un problema pastoral important. Es tracta de la nova actitud que hem de tenir respecte de la societat civil i els seus organismes; potser hem cregut massa en les organitzacions polítiques, i hi hem posat massa esperança; potser fins en la política d'alguns grups concrets. Una esperança que ens permetia de dir: jo no m'he d'ocupar d'aquestes coses perquè ja se n'ocupen els «polítics». O potser al revés! Potser n'hem desconfiat massa, veient-hi fantasmes o per por d'instrumentalitzacions maquiavèliques per part d'aquelles organitzacions que ens demanaven el diàleg, i ens costa abaixar fronteres altre cop i entrar en un diàleg franc, de tu a tu, des de la nostra Església no perfecta, amb la societat ja laica i tampoc perfecta que està naixent al costat nostre.

Immigració en la societat catalana d'avui

Fins ara he parlat d'aspectes generals de la relació Església-societat. Les característiques de la nostra zona m'obliguen a parlar de manera específica del tema de la immigració.

L'immigrat vingué a Catalunya a buscar feina i ara la té en perill, l'ha perduda o no en troba. En venir, la seva actitud respecte de Catalunya era positiva perquè aquí podria resoldre amb el treball les seves dificultats. El panorama ha canviat en poc temps. Malgrat la crisi social i econòmica, però, la població sobrevinguda ha fet seva la carta de naturalesa de catalanitat. La dificultat ara rau a omplir de contingut aquest concepte d'identitat nacional. La dificultat és doble.

Primer, perquè cal definir un projecte nacional que vertebrí la totalitat de la població catalana. Des dels qui afirmen que la «consciència nacional» és una alienació semblant a la religiosa (provocada també per la dreta, i que com aquesta també cal superar i eliminar) fins a postures d'un altre extrem que s'autoergeixen com a únic i autèntic exponent de catalanitat, el panorama és confús. Posen de manifest l'increment del radicalisme nacionalista les expressions i pintades que han aparegut també als nostres barris, però sobretot en zones benestants i en ocasions molt significades (eleccions, 11 de setembre, etc.). Però per l'altre extrem hi ha les actituds de tancament envers allò que és català que s'observen en altres sectors (almenys en l'aspecte lingüístic), en els quals ni el «Manifesto» de Jiménez Losantos ni el lerrouxisme nostàlgic del PSA anys enrera no havien penetrat. No li basta, a l'Església, tenir clara ara com abans la necessitat de la catalanització lingüística. Això ja ho defineix l'Estatut i es propicia des de les institucions.

En segon lloc, perquè les diferents cultures que conviuen ara a Catalunya, reclamant totes el dret a la catalanitat, s'identifiquen fàcilment amb l'estratificació d'una societat dividida en classes. I aquesta estratificació, que s'agreuja amb la crisi econòmica i l'atur, afecta de manera desigual les diferents àrees geogràfiques de Catalunya. Els barris i les ciutats de més alt percentatge d'immigració poden anar convertint-se en les zones normals d'ubicació de la marginalitat social. Es corre el perill de les «Catalunyes incomunicades», de consolidar la divisió cultural de la societat catalana com a conseqüència de la manera com es va ubicar a la perifèria de les grans ciutats la població sobrevinguda: cultura d'expressió catalana a les zones rurals, cultura d'expressió catalana a les zones urbanes benestants, i cultura d'expressió no catalana en un context social degradat a les zones perifèriques. Reconèixer aquestes diferen-

cies és, al meu entendre, un primer i elemental principi de salut: no és veritat que tots els catalans siguem iguals, ni ho és, culturalment parlant, allò del continu urbà. Cal un projecte global, però per a atènyer-lo calen tractaments diferenciats en funció del punt de partida en què cada col·lectiu es trobi. Els tractaments iguals no fan sinó incrementar les distàncies!

Immigració, religiositat popular, i interessos diversos

Finalment, per acabar aquest capítol, deixeu-me parlar del tema de la religiositat popular. L'Església, ja ho he dit, fou una mediació excel·lent i una institució fonamental de rebuda de l'immigrat. Aviat la trobaven diferent de la del seu poble. Aquí trobaven un ajut i unes noves relacions. En consonància, però, amb el procés de laïcització de la vida urbana, les nostres parròquies tallaven uns signes i símbols propis de la religiositat popular a què estaven acostumats els immigrants en les seves zones rurals de procedència, sense saber substituir-los per signes nous. Recordem el llarg debat i el conflicte amb la població sobre la sacramentalització: bateigs, enterraments, etc.

Ara bé; la població no pot viure sense símbols, sense festa, sense ritus; i no només la població immigrada. Però l'efecte de la manca de símbols sobre aquesta població havia de ser més fort que sobre la resta de la població autòctona, a causa de la forta presència cultural de la simbologia religiosa a les comunitats rurals com a element d'estructuració de la comunitat.

Aquests signes han reaparegut recentment entre nosaltres amb una força inusitada. Em refereixo a les Feries de Abril, a les processons del Rocío, de la Blanca Paloma, o a les processons laiques de Setmana Santa.

Hi ha alguna cosa més que simple folklore, és obvi. Hi ha hagut una certa reconversió de les antigues «casas regionales», que en un moment donat varen voler ser utilitzades per Fraga i ara formen la FCAC (Federación de Casas Andaluzas de Catalunya). El dretanisme de la federació i la instrumentalització que feia del fet andalús s'ha intentat equilibrar amb una altra organització, la AARCA (Agrupación de Asociaciones Recreativo-Culturales Andaluzas de Catalunya). Però hi ha encara alguna cosa més que tendències polítiques o culturals!; hi ha un moviment econòmic important. Només cal veure la nova xarxa d'acadèmies de flamenc o la Feria de Abril, de Barberà, per on diuen, tant els organitzadors com els crítics, que varen passar tres milions de persones.

El debat ara és crispat, entre d'altres coses perquè, a més del debat cultural, hi ha interessos polítics, econòmics, electorals, etc. Amb el perill que tot això es basteix sobre els sentiments de les classes populars sobrevingudes. Fa uns anys, parlant d'aquest tema vaig sentir, precisament a un home d'Església, la frase següent: «o se'ns mengen o ens els mengem». Aquesta imatge, ja era aleshores de dubtosa tendresa antropofàgica, però dita en aquell moment amb la màxima bona voluntat i per ser qui era el qui la deia, no escandalitzà ni ningú se sentí ofès. Les reaccions ara serien diferents.

Diumenge de Pasqua del 1981

Jo vaig viure, per casualitat, una de les primeres processons «laiques» de setmana santa al barri de Pubilla Cases, a l'Hospitalet, l'any 1981. Tan esperpèntica que, en arribar a casa, en vaig escriure un relat que he conservat i que us transcric. Amb els anys, aquell relat té per a mi cada vegada més importància, perquè fou com assistir al naixement d'una nova tradició cultural i folklòrica que no sabem on ens portarà, però sobretot perquè creix i arrela. Dels 300 assistents l'any 1981 als 20.000 que, segons els organitzadors, varen ser els del 1986 hi ha un salt important. Els organitzadors s'han constituït ja com a associació civil amb el nom de «Cofradia 15+1». Vet ací, doncs, el que vaig escriure:

«Diumenge de Pasqua. Són les 6 de la tarda i sóc a casa. He sentit al carrer un soroll com de timbals i trompetes de joguina, i, encuriosit i mig tement-me el que després he vist, he baixat al carrer. Efectivament, sota de casa, a la cantonada de Severo Ochoa amb Aguas del Llobregat, hi havia un grup nombrós de gent entorn de la imitació d'una processó de setmana santa.

Podia haver suposat que es tractava d'una pel·lícula del neorealisme o de Buñuel. Obrien el pas una doble fila de dotze nenes d'uns 10 anys guarnides imitant majorettes americanes: samarretes vermelles i calcetes del mateix color; sobre la samarreta, imitant botons, trossos de cello groc enganxats. S'esforçaven a anar conjuntades marcant el pas i amb la meitat d'un pal d'escombra que feien giravoltar i canviaven de mà quan la que les dirigia, una noieteta una mica més gran, els ho indicava amb un cop de mans. Duien per capa un llençol de colors diferents, blanc, blau o rosa, i un barret de paper de diari com un tricorni.

Les guien un grup de noies d'uns 15 o 16 anys. També amb

pantalonets curts, a 10 per banda. Penjats del coll amb un cordill, a la manera d'homes-anunci, duien al pit i a la esquena uns grans escuts verds de cartró, que volien imitar cuirasses medievals, amb el «yugo y las flechas» daurats i ben visibles, que algú de la Falange devia tenir guardats en un magatzem. A alguna d'aquestes adolescents se li escapava el riure davant dels seus pares o coneguts que les miraven. La majoria, però, semblaven ben conscients de la gravetat del moment.

Darrera venien un grup de nois de 15 a 19 anys vestits de romans, sense pantalons i embolicats amb un llençol, a l'estil Sòcrates, coberts amb un casc groc de paleta. Eren la part de l'orquestra que feia sonar de manera absolutament estrident el so esquerdat i monocorde d'una trompeta de fira, de cartró, de la qual penjaven les típiques serpentines de coloraines. No reien, no; ni semblaven ser conscients de l'immens ridícul que jo creia que feien. Devia ser l'únic, però, que ho creia, perquè tothom se'ls mirava embadalit de satisfacció.

Després vénen un grup d'homes sense ordre. Al mig hi ha «el paso». Algú deu haver fet cucurulls de cartró: n'hi ha 24, i estan embolicats amb paper pinotxo de color lila. Més endavant he vist una paradeta improvisada, amb una senyora que en feia i els venia a 200 pts.

El més impressionant era «el paso». No m'ho acabo de creure: un somier tret d'una llitera com les de colònies, cobert amb un llençol i per sota amb les molles i els filferros descoberts. Alguna vegada el vent s'ha encarregat d'alçar el llençol i semblava que en aquell tros no hi hagués «paso». Al mig, una diminuta estàtua d'uns 30 cms. de sant Josep, vestit de lila, amb la vara florida i el Nen Jesús als braços. De les sis espelmes —no sé com les havien pogut subjectar als ferros del somier— no n'hi havia cap d'encesa, segurament per culpa del vent. Vuit homes fan de «costeleros» fent gronxar el pas amb el típic ritme de ball, ara a l'esquerra ara a la dreta, lent i segur, que els marca el «capataz». Temo que un mal pas d'aquests homes no acabi engegant enlaire St. Josep, llençol, somier i espelmes. Quan el capatàs ho creu convenient, amb un xiulet avisa les nenes del davant perquè s'aturin. Els «costaleros» llavors baixen lentament el somier a terra i són substituïts per uns altres. Tots els homes del voltant pugnen per agafar el «paso». Altres tenen la cervesa preparada per oferir-ne als qui el duïen. Deu ser pel ritus, penso, més que per l'esforç d'arrossegar el somier.

Tanca la processó un altre grup de 6 homes, amb un casc groc de plàstic al cap, fent sonar timbals de fira. Suposo que no deuen

haver autoritzat la presència de les dones.

La gent està entusiasmada, i jo els seguiré de lluny fins al final, una hora més. Quan passen, la vida dels bars no s'atura però es fa un silenci lleuger i es veuen corredisses dels bars cap a la processó per a portar-hi cerveses. Durant l'hora que hi he estat s'ha aturat 5 vegades per «saetas». Una des d'un balcó del meu carrer, de Calderón. Jo no entenc res, però la gent aplaudeix.

Em diuen que han tingut la idea els del bar de la Peña Mairena («ya lo hicieron el año pasado, pero este año es mucho mejor»). Em torno a informar i m'asseguren que no han estat els de la Mairena sinó els del bar Quiqui. En acabar la processó, hi vaig. Efectivament han estat ells. Estan radiants i m'expliquen com va ser l'origen ara fa dos anys. Un grup d'homes eren al bar a mitja tarda fent temps. Comentaven les processons del poble. Algú va enganxar dos pals en forma de creu sobre la taula on eren. I així mateix van sortir al carrer revestint la taula amb tovallles de paper. Pel to amb què m'ho expliquen em queda ben clar que no fou una burla. I em queda ben clar també perquè les nostres formes litúrgiques, tan acurades, queden sempre tan allunyades de la sensibilitat d'aquesta població!

Quan la processó passa pel davant del Mercat d'Esplugues, de l'Avenida del Torrente, arriben dos autocars de Jaén. Són els cotxes pirata que fan el viatge a baix preu perquè la gent pugui anar a veure els seus durant les festes. Els qui en baixen també s'hi ajunten i semblen estar-ne contents. Encara ho entenc menys: si no fa ni 24 hores que han vist (i possiblement hi han participat) les seves processons luxoses, arrelades de segles al seu medi, com poden trobar bé aquesta, espellifada i esperpèntica? Però pots ser tenen raó, i aquesta la deuen trobar perfectament adaptada a aquest seu nou medi, espellifat i esperpèntic, de Pubilla Cases.

«La hacemos sin los curas», em diu una bona dona. «Parece que no han querido. Sí, aquí estamos dejados de Dios, hijo!».

La processó deu haver acabat amb unes dues o tres-centes persones. Afortunadament ningú no m'ha reconegut».

Dialogar amb una societat laica

Quin és el paper de l'Església, i especialment de l'Església de la nostra zona? Quin és especialment el paper de l'Església respecte de la «cultura» dels fills d'aquella primera generació d'immigrants?

Deu ser difícil aprendre, des de la «inutilitat temporal de la fe», una nova forma de diàleg amb la societat civil que ha començat a

agafar les brides per ella mateixa. Sobretot perquè amb l'anomenada «crisi de les ideologies» el diàleg ja no pot situar-se al nivell del debat teòric sinó al de la coherència ètica entre el que es proclama i el que es fa. És un diàleg més exigent.

Però on és aquesta «cultura del carrer» d'unes ciutats anònimes, desvertebrades, amb pocs signes d'identitat, abocades, al consum? Qui és el nostre interlocutor? les nostres comunitats?, els partits polítics? les institucions?, les veïnes del mercat? El sol títol de la trobada d'avui és una sàvia pregunta d'humilitat: ens falten canals. I hem de suplir aquest dèficit amb reflexions genèriques.

Sovint hem parlat de crisi de les ideologies. Jo no hi crec. Ideologia és una manera global d'entendre el món per a transformar-lo. A vegades les formulacions són confuses, però el seu significat real, l'entendem a través dels fets que desencadenen. El llenguatge dels programes polítics i el llenguatge religiós els entenem més per la pràctica que pels programes que els sostenen, i massa sovint veiem que el llenguatge dels fets contradiu el llenguatge dels programes, polítics o religiosos. El desencís o la «crisi de les ideologies» no és sinó el resultat del fet que el cos social no pot suportar de manera permanent aquesta esquizofrènia o la mentida, i es «passa» dels missatges ètics i moralitzadors. Es valoren més les actituds de servei posades de manifest a través de testimonis personals.

Fa uns anys ens commogueren alguns personatges per liderats ideològics molt personals, malgrat que eren de diferent signe: Gandhi, Ben Bella, Ho Chi Minh, Luther King. Més que per les seves idees, els convertírem en símbols per la coherència entre les seves idees i la seva vida. L'exemple més clar fou Joan XXIII. No fou un ideòleg, però encarnant perfectament el que demanàvem a un pastor, desencadenà ideologia: el Vaticà II i unes noves relacions entre Església i món. Els valors que avui estan en boga al costat nostre (agressivitat, violència, insolidaritat individual i col·lectiva i des dels aparells d'Estat, dificultat per a trobar persones per a un treball gratuït i desinteressat, etc.) ens confirmen que la cultura del carrer ha assumit la ideologia liberal-individualista.

Diàleg serà poder oferir des de la fe uns valors diferents qüestionant en primer lloc la seguretat que ens dona la «propietat» ideològica d'unes «veritats», la propietat organitzativa d'unes determinades «obres», la propietat física d'uns «edificis» o la propietat d'una determinada moral com l'única «bona».

Ja he parlat de les relacions (diàleg) amb els grups polítics i de les possibles temptacions que hi podem tenir en la nostra societat laica i democràtica. Deixeu-me fer ara encara un pas enrera: per molt que sembli refer els camins antics, el diàleg haurà de co-

mençar altra vegada convertint les nostres esglésies en un lloc d'acolliment. Segurament no caldrà oferir-les a aquells que ja tenen locals propis. Em refereixo ara a aquells altres que ni tenen poder real, ni infraestructura ni lloc de reunió precisament perquè són sectors socials o polítics marginals, sovint extraparlamentaris i a vegades de tracte aspre. Però, en definitiva, són tan marginals com ho hauria de ser la mateixa Església defensant valors tan utòpics com la pau i la solidaritat o el treball per a tothom, i tenen tan poca prudència com la que ens hauria de donar la fe. I aquí voldria deixar constància, referent a aquest tema, que avui a l'Hospitalet és «cultura de carrer» que tots aquests grups saben que tenen acollida a la parròquia de St. Josep. I si ho cito expressament és perquè considero important que aquest testimoni quedi també per a la història com un valor de la nostra zona.

Diria que aquesta o altres actituds de servei tindran més pes entre la nostra gent que l'exemple del moment general d'involució o de tancar files que viu ara l'Església a nivell general. Potser per això i pel desgast de les ideologies i de les paraules, tornem a ser en un moment propici per a l'evangelització. És tractaria de guardar silenci i parlar amb els fets. Potser també el mateix cansament de les paraules vanes i una major serenor cultural fan que tampoc no s'observin en determinats sectors aquelles actituds d'ateisme militant que s'observaven ara fa uns anys (recordem, per ex., les discussions entre els mestres sobre l'assignatura de religió o cultura religiosa o sobre la celebració de determinades festes a l'escola).

El diàleg no és només una estratègia o la possibilitat d'una col·laboració puntual. És una qüestió d'actitud espiritual. En el diàleg ecumènic, per exemple, o en el de cristians i marxistes, hi havia més mística que filosofia, més pràctica que teoria, més pastoral que teologia. Semblantment succeeix, em sembla, respecte de la teologia de l'alliberament. Després ja vindran els teòrics a posar-hi les dificultats pertinents! Però seria lamentable que a l'Església la raó matés l'esperit. O que les estratègies o voluntats de poder ens allunyessin dels sectors més baixos o dels més inquiets de la població.

Vull acabar demanant disculpes. He volgut escriure-ho tot en condicional perquè no vull molestar ni judicar, car sé prou bé que no sóc la persona adequada. Només he volgut fer un recull d'aquells aspectes de la «cultura del carrer» que em demanàveu i que m'han arribat a través de diferents canals.

4 VENTS

GIRONA: ANY NOU, VIDA NOVA

Eleccions al Consell presbiteral

Sí, senyor! Eleccions al Consell presbiteral. I, quines eleccions! Dubto que sigui possible una dispersió més gran. Dubto que hi hagi un col·lectiu més individualista, més desunit que el nostre. L'espectacle que donem els capellans de Girona fa enrogir de vergonya. Encara bo que la premsa no hi hagi ficat el nas; seria un tema d'aquells de què hom pot treure punxa llarga. Potser és que les nostres trifulques ja no tenen el més mínim interès per a l'opinió pública.

Però anem a explicar què ha passat a Girona. Cal elegir nou Consell presbiteral. I l'elecció es fa a dues voltes. A la primera volta, tothom és candidat. A la segona volta, només són candidats els deu primers, en nombre de vots, de cada col·lectiu. Cal elegir dos representants de la Zona pastoral de Girona i dos de la de la Costa; tres representants de la Zona de l'Empordà i tres de la de l'Interior; un representant dels Delegats i Consiliaris diocesans i dels membres de Casa Missió de Banyoles; un representant dels capellans dedicats a l'ensenyament; i un repre-

sentant dels preveres religiosos. A tots aquests, cal afegir-hi els qui hi entren automàticament, per raó del càrrec, que són set: els vicaris generals, els vicaris episcopals de Zona, el rector del Seminari, i el president del Capítol Catedral. I tres capellans més, que el bisbe pot escollir lliurement.

Es va procedir a la primera votació. Van votar 258 capellans. D'aquests vots, 248 foren vàlids, i 10 nuls. I ara ve la part més bona: 124 capellans obtingueren vot. Sí, ho heu entès bé: 124 candidats. Això fa que, en aquesta primera ronda, hi hagués un candidat per a cada dos electors! Més dispersió i més individualisme ja no es pot donar. I no voldria fer ironies amb les implicacions que aquest fet té per a la virtut de la caritat, sacerdotal i pastoral. No hi vull fer ironies perquè la cosa és massa seriosa. No me'n sé avenir: un candidat per a cada dos electors! Resulta ben clar que no existeix cap corrent d'opinió que mereixi aquest nom. És palès que hom ha arribat a anorrear tota classe de grup de pressió a l'Església. I això és greu.

Potser caldria fer una excepció —al cas que ens ocupa— amb l'Opus Dei i el seu «lobby», o àrea d'influència. Aquests són els únics que han assolit col·locar als primers llocs els seus candidats. I no és pas la primera vegada. Però, tal com van les coses, no m'estranyaria gens que, en un futur proper, ni aquests ho poguessin

fer. I em sabria greu que això passés. Perquè, mal que els de l'Opus no siguin de la meva corda, és l'únic signe positiu en aquestes eleccions; i un estímul per a tots els altres. Cal treure's el barret davant de l'Opus Dei gironí: han fet un treball tremendament eficaç. Deuen ser els únics que tenen cura del col·lectiu de capellans diocesans amb un mínim de mèto-de i seriositat.

Hom podria treure moltes conclusions d'aquests fets que acabo d'explicar. Però ho deixo per a la imaginació de cadascú.

Avui, dijous 22 de gener, hom ha conegut els resultats de la segona votació (segona volta) per al Consell presbiteral. Com a bon cronista, no puc deixar-ho per a una altra ocasió. A més, la cosa s'ho mereix.

No sé què ha passat, però les coses pinten més falagueres. S'ha aturat —en part, i de manera no definitiva— l'ofensiva de l'Opus Dei. De 13 elegits-designats, només n'hi ha quatre de l'Opus. Els altres nou són capellans que segueixen una altra línia. Suposo que el nostre bisbe haurà fet un sospir d'alleujament.

El «quid» de la qüestió, el podríem trobar en les paraules d'un company, rector d'una parròquia important de ciutat. Em va trucar per demanar-me com havia anat la cosa. I em va dir: «Aquesta vegada sí que he fet campanya. Ja n'hi ha prou de campanyes i consignes de l'Opus! Si ells en

saben, nosaltres també!». Crec que aquest company expressava el «sensus fidelium» de la majoria del nostre clergat diocesà que no és de l'Opus o de la seva àrea d'influència.

Algú ha comentat, amb sorna: «Ara ja no caldrà fer servir constantment el Dret Canònic a les sessions del Consell presbiteral».

I passo a donar els resultats: Zona pastoral de Girona: mossèn Ramon Oller, 25 vots, i mossèn Angel Caldas, 17 vots; Zona de la Costa: mossèn Emili Bohigas, 8 vots, i mossèn Narcís Tibau, 7 vots; Zona de l'Empordà: mossèn Josep M. Castellà, 16 vots, mossèn Jesús Franco, 15 vots, i mossèn Joan Riu, 15 vots; Zona de l'Interior: mossèn Josep M. Jordà, 28 vots, mossèn Emili Montal, 18 vots, i mossèn Pere Font, 6 vots; Delegats, Consiliaris i Casa Missió: mossèn Enric Sala, 6 vots; Ensenyament: mossèn Esteve Sureda, 13 vots; Religiosos preveres: P. Jaume Boada, O.P., 15 vots.

Els capellans amb reconeguda pertinença a l'Opus Dei són: mossèn Angel Caldas, mossèn Narcís Tibau, mossèn Jesús Franco i mossèn Josep M. Jordà.

Sembla que n'hem après. Espero que, d'ara endavant, les votacions no ens agafin amb allò que es diu vulgarment (perdó) «amb els pixats al ventre». I espero, sobretot, que el presbiteri gironí, que és molt sa —encara que sigui escàs—, vagi eliminant els personalismes eixorcs i arribi a consensuar, en comunió amb el

bisbe i amb els dirigents diocesans, una línia pastoral realista, pactada, oberta, conciliar, i que miri més al futur que no pas al passat. Gràcia que també desitjo per a totes les altres diòcesis catalanes.

Mentrestant, estem a l'espera de canvis notables d'estratègia per part dels nostres germans de l'Opus Dei. Ja ens ho faran saber. Jo sóc partidari del diàleg, fins i tot amb ells.

Addenda. El Bisbe Jaume ha fet servir la seva prerrogativa d'elecció lliure de tres capellans per al Consell presbiteral. La designació episcopal ha recaigut en tres companys capellans dels anomenats joves: mossèn Josep M. Pont, delegat diocesà de M.C.S. (Mitjans de Comunicació Social), mossèn Fèlix Mussoll, vicari de Sant Pere de Figueres, i mossèn Josep Puig, vicari de Vilarroja de Girona.

Algú ha dit: ara el bisbe ho té bé. Esperem que sigui així!

Més sobre el Consell presbiteral

Al que acabo d'explicar, voldria afegir-hi un corollari. A la darrera reunió del Consell presbiteral, que acaba el seu mandat, es tractà un tema «important»: la retribució del clergat diocesà. Es veu que ja feia temps que aquest tema anava donant voltes, perquè hom qualifica aquesta reunió d'extraordinària. Hi havia una ponèn-

cia, segons sembla, presentada per mossèn Joan Solà, rector de Tordera, i membre de l'Opus Dei. Cal suposar que les conclusions de la ponència foren rebutjades, puix hom diu a l'esquemàtic resum que ofereix el Butlletí oficial de desembre: «Per a aquest fi, la ponència presentà novament el projecte anterior. Hi introduí certes millores i concrecions, suggerides en la reunió anterior». I, a continuació, la crònica-resum posa un paràgraf sibiHí, que dóna idea de fins on va arribar la sang. Diu: «...i un projecte alternatiu basat en el sistema actual de redistribució amb certes variants». El lector es queda amb les ganes de saber quins eren aquests dos projectes. Només sap que el segon el va presentar mossèn Xavier Xutglà, vicari general. El primer, que sembla que és el de la ponència constituïda amb anterioritat, el presenta un capellà de l'Opus Dei. El segon, que sembla ser el resultat de no haver pogut obtenir un consens satisfactori, el presenta el vicari general. Un cartutxo gros, vaja.

La crònica-resum continua (en la línia del nostre ínclit Seminari, en el qual t'assabentaves del marxisme per la seva refutació): «En el debat, es féu una valoració dels dos projectes. Resumint —i, quina manera de resumir, valga'm Déu! (no cal dir que aquest paràgraf entre guionets és fora de text; vull dir que és meu)—, podríem dir que els defensors de la primera fórmula creïen que

aquesta respecta més la llibertat de les persones. Els qui defensaven la segona allegaven que promou més la igualtat, i és més conforme al pensament de l'Església i de l'Episcopat». És el recurs clàssic contra les «manio-bres» de l'Opus Dei: argüir amb discursos del Papa o dels Bisbes.

Fillets de Déu! He quedat esgotat com una vaca munyida, interpretant aquest text. Ja n'hi ha prou que ens considerin subnormals o endarrerits mentals! Senyors! Que ja som majors d'edat, i les coses es poden dir sense embuts!

Però la crònica-telegrama encara continua. Diu, en la part potser més reveladora i més clarificadora del laberíntic comunicat: «Acabat el torn del debat, es procedí a una votació. En aquell moment hi havia tretze persones amb dret a vot. El resultat fou: 6 s'inclinaren per la fórmula primera, presentada per mossèn Joan Sola, i 7 per la fórmula alternativa que presentà mossèn Xavier Xutglà».

Amb això queda demostrat —potser aquest és l'objectiu subliminal de la crònica-projecte de crònica— que hom va aturar l'ofensiva de l'Opus Dei.

Per mor de treure'n l'aigua clara, de tot aquest afer, he repassat cròniques anteriors. I, al Butlletí de novembre, hi he trobat un resum de la quinzena reunió ordinària del Consell presbiteral, que és l'anterior a la reunió extraordinària de la qual acabo de

parlar.

Diu, quan tracta la qüestió que ens interessa: «Revisió dels criteris per a la retribució del clero. La Comissió que ha presentat la ponència, formada pel vicari general, Mn. Xavier Xutglà, Mn. Joan Solà, Mn. Miquel-Àngel Ferrés, i Mn. Narcís Tibau, presenta un foli on consta la seva proposta». Tate! —m'he dit. Resulta que: a) el vicari general ja era a la ponència; b) que mossèn Narcís Tibau és també de l'Opus Dei; c) que mossèn Miquel-Àngel Ferrés és un vicari dels considerats joves i progressistes; per tant, fàcilment alineable amb les tesis del vicari general. (Ja m'adono que aquesta darrera conclusió és un xic bàrbara; més aviat caldria concloure el contrari, en un bon sil·logisme en «bàrbara». Però m'hi estaria massa si volgués explicar-vos-en el perquè. Jo i els gironins ja ens hi entenem. I demano als lectors foranis que em facin confiança). Per tant, d) cal entendre que la comissió o ponència va arribar a un atzucac. O sigui: el carro es va encallar. La ponència no va arribar a sortir del dos a dos; i es va partir en dues: la «ponència» pròpiament dita, i el «projecte alternatiu».

Però continuem amb el resum de la quinzena sessió: «Mn. Joan Solà en fa la presentació (de la ponència), que consisteix bàsicament a veure la possibilitat de reformar el sistema actual fixant un sou mínim vital per a tots igual, avui de 47.000 ptes. amb l'afegit

d'uns complements i quilometratges, però amb la possibilitat de ser rebaixat quan ja es tenen altres ingressos per altres dedicacions».

Carai! —em dic jo. Però si això sembla força enraonat! Així, tal com sona, no em costaria gaire d'apuntar-m'hi. O potser és que sóc molt soca i no entenc el rerafons. Espera, Quimet! Llegeix-ho tot! Què diu a continuació? Perquè, el que ve és molt important: «Es fa un llarg debat que es podria resumir així:

— uns opinen que era millor abans, revisant el que calgui;

— que hi ha d'haver un criteri igualitari i no fomentar diferències;

— que cal estudiar més el tipus de barems per veure les aplicacions concretes;

— que la feina concreta de la pastoral és molt difícil d'avaluar;

— que no cal que un capellà no cobri res del Bisbat, etc.»

I continua: «Donada la manca d'unitat de criteris es demanà a la ponència que faci més concrecions a la fórmula presentada i que l'envii als membres del Consell, per tal que puguin jutjar sobre l'oportunitat del canvi, després de reflexionar-hi i de consultar».

Us ha consultat algú a vosaltres? A mi, no. Reina Santíssima! La síntesi del debat em sembla totalment acceptable. Vull dir que les raons adduïdes em semblen «raonables». I perdoneu la cacofonia. Vull dir que he quedat igual

o pitjor que abans. Perquè la continuació és el que us he explicat al començament de l'escrit. En tot cas, em quedo amb la impressió que la proposta de mossèn Joan Solà, rector de Tordera, i membre de l'Opus Dei, és una proposta perfectament evangèlica. Jo no hi sé veure el verí amagat.

I potser per això l'Opus Dei té molts adeptes entre el clergat gironí.

Diuen que el temps esclareix totes les coses. Jo em refio de veure-ho clar, justet-justet, el dia del Judici.

Un nou complex parroquial a la ciutat de Figueres

Els papers impresos solen ser reveladors de moltes coses; i, sovint, descobreixen les nostres vergonyes. No diré que aquest sigui el cas que m'ocupa en aquestes ratlles. Però sí que deixa al descobert alguns interrogants. I he agafat aquest cas perquè m'ha caigut a les mans.

A Girona estem en una etapa de projectes d'obres que farà remenar molts milions de pessetes: es tracta del condicionament de Casa Carles, un venerable casalot, al rovell de l'ou de la ciutat, que ha tingut moltes utilitats, i que, actualment, és la seu dels Moviments i Serveis de Joves i d'alguns d'adults; hi ha la nova residència del bisbe; hi ha també l'engrandiment de la residència sacerdotal «Bisbe Sivilla». Són obres

importantes, que demanen una acurada planificació, un finançament delicat, i unes gestions laboriosíssimes. I que comporten una informació ben diàfana a l'opinió pública, començant per la comunitat eclesial diocesana.

I aquí és on voldria incidir. Per això exemplifico el cas del complex parroquial de la Sagrada Família de Figueres; no perquè li tingui mania, o sigui un cas desorbitat, sinó perquè cal que tots plegats filem ben prim a l'hora d'endegar unes obres tan costoses.

M'ha caigut a les mans un tríptic imprès, que vol informar de la situació del nou complex parroquial de la Sagrada Família de Figueres. Ben imprès, funcional, amb fotos i dibuixos a la ploma. El text està dividit en sis apartats: uns eslògans «ad hoc»; una declaració teològica d'intencions parroquials; la història dels nous locals, que va des del 20/7/84 al 5/11/86; una situació gràfica i escrita de l'estat actual de les obres; una informació de les dades essencials de les activitats parroquials, a partir de les 4.200 persones que viuen a la demarcació; i, finalment, una domiciliació per a canalitzar les ajudes, que poden ser en forma de donatius, de quotes fixes, i de deixes o bons de préstec. Suposo que aquesta darrera part és la principal, i la mare dels ous de tot el tríptic informatiu.

Només em cal afegir que el complex ja s'està construint; i que les obres es troben en una fase força

avançada, amb alguns elements que ja es poden utilitzar, i que ja s'utilitzen, de fet.

Anem als interrogants. A la portada del tríptic hi ha una maqueta del complex, que dona idea de les dimensions respectables del conjunt, amb una frase que diu: «Fem la nostra parròquia i només el nostre ajut ho farà possible». Com deia, la informació gràfica de l'estat actual de les obres demostra que tot està ja molt avançat. Per tant, les despeses ja han estat notables. He cercat el capítol de despeses i no he trobat res, fora d'un paràgraf que diu: «En aquesta primera fase, el Bisbat de Girona hi ha aportat uns deu milions. La comunitat de Figueres, mitjançant collectes, donatius, bons i ajuts de les parròquies de la ciutat, hi haurà aportat uns cinc milions. Però no hem acabat. Ens cal continuar demanant ajuda per poder arribar al final». Això ens dona idea que hom hi ha gastat ja uns quinze milions. Però que encara cal gastar-n'hi més. Quants? No ho diuen. I, per la maqueta i les fotos, hom pot imaginar que doblaran aquesta quantitat; i potser encara ens quedariem curts. En quin termini? Tampoc no ho sabem. Només diu que, per la festa de la Sagrada Família (28 de desembre de 1986), hom podrà inaugurar la primera fase de les obres.

També parla d'una Junta parroquial d'economia, a la qual hom pot adreçar els donatius. Però ens quedem amb les ganes de saber

quines persones componen aquesta junta. Únicament sabem que la seu social és la mateixa de la parròquia. I que la Junta és composta pel mossèn i cinc matrimonis. Déu n'hi do! Però valdria la pena saber com es diu el mossèn i qui són aquests cinc matrimonis.

Tampoc no sabem l'opinió de les 4.200 ànimes de la parròquia, a les quals van destinades les activitats que es faran al complex parroquial. Segurament que se'ls ha consultat, i que ho veuen bé. Hi tenen dret. Diu el paper que prop de 200 infants assisteixen setmanalment a la catequesi. En això, hi veig la intenció de demostrar que, ja que les 4.200 ànimes se'n beneficien i se'n beneficiaran més encara, sembla que aquestes 4.200 ànimes tenen obligació de col·laborar-hi econòmicament. Però, com sempre, la futura col·laboració econòmica dependrà de les possibilitats i de l'estat d'opinió de la feligresia. I ens quedem amb les ganes de saber tot això.

No n'hi ha prou amb expressar la voluntat oberta i integradora del responsable o dels responsables de la parròquia, quan diuen: «La parròquia, a més de ser un centre de trobament i de culte per als cristians, aplega diferents activitats humanes i socials: conferències, trobades, reunions de pares, reunions de matrimonis, catequesi, casal d'estiu, colònies...», i afegeixen: «Per portar a terme tota aquesta sèrie d'activitats ens calen uns locals, dels quals fins ara no disposàvem».

Hom pot preguntar-se: Hi ha associacions de veïns? On tenen els locals? Els han ofert els futurs locals parroquials? Què hi tenen a dir els veïns associats, sobre la qüestió del complex? Hi ha entitats culturals, o esportives, o sòcio-benèfiques no depenents de la parròquia? I els mateixos interrogants que a la qüestió precedent. En resum, i tornant a situar la qüestió: Què diu el poble de tot l'afer del complex parroquial i de les seves despeses?

Aquests són els interrogants principals que es pot fer qualsevol lector del paper. I aquest no dóna resposta als interrogants. Les necessitats poden ser reals, o es poden crear fictíciament. Quan es fa això darrer, passa el que passa. Diuen que el rei, a més de ser honest, ha de semblar-ho.

No vull fer cap judici de valor, ni criticar el rector de la parròquia, bon noi i bon amic meu. Potser és per això que he expressat públicament els meus interrogants. He volgut, tot simplement, agafar un cas tipus —ben actual— entre els molts que es donen a la nostra Església diocesana. Cada rector fa la seva obra; sovint, la que li passa per la barretina. Fins ara no hi ha cap planificació diocesana, almenys que se sàpiga.

Com tampoc no hi ha —ni hi haurà— en un futur a termini mitjà, una autèntica germanor diocesana en la qüestió dels diners. Els diners parroquials es gasten en funció de qui en té. I, el qui no en té, que s'espavili! Es

dóna sovint el cas d'una parròquia que es permet el luxe d'endeutar-se per valor de quinze o més milions, al costat d'una altra que té un pressupost anual d'allò més esquitit.

I les despeses diocesanes sempre han estat un misteri.

Suposo que no dic res de nou. I que el que passa a Girona, passa arreu. Però n'he volgut deixar constància per a la història.

Les cartes del bisbe

La facúndia epistolar del nostre bisbe Jaume ha estat constant i significativa. Des del moment en què va començar la seva tasca episcopal a Girona —ara ja fa tretze anys— les seves cartes s'han fet habituals a les pàgines del «Full Parroquial». I, a més, han fet escola. El to, la temàtica, l'estil, el català acurat, el tarannà directe i senzill... tot ha fet que la primera pàgina del «Full Parroquial» sigui la més esperada i la més llegida.

També, en ocasions importants, no ha faltat mai la carta del bisbe: als preveres i diaques de la diòcesi, amb motiu de Nadal; als religiosos, en les mateixes dates, i en altres ocasions especials... no ha mancat mai la paraula entranyable i directa del bisbe Jaume.

Enguany, la que ha adreçat, per Nadal, als preveres i diaques, és tot un model d'estil planer i de contingut pastoral.

Una crònica està feta d'aquelles

coses que afaïçonem la vida d'un col·lectiu. No podia, doncs, deixar de fer-me ressò de les cartes del bisbe de Girona. I he escollit la de Nadal com a símbol i exemple.

Després d'una introducció teològico-pastoral sobre el sentit del Nadal, el bisbe Jaumè empra la fórmula de l'humor sa per dir-nos una cosa que ell sent molt pregonament. Diu: «Fa poc més de deu anys que una de les meves cartes al "Full" va fer forrolla; es titulava "Tornem a Natzaret". L'Església ha de tornar a Natzaret, deia. És una etapa de la vida de Jesús que li cal reviuire. Centrats en la genuïnitat del Nadal, ho torno a dir: tornem a Natzaret».

Efectivament, hom va fer molta broma sobre el «tornar a Natzaret». I el nostre bisbe va acceptar, amb humor i senzillesa —i, potser, també amb un xic d'amargor continguda—, el cop. Però, com que és home de grans intuïcions, acompanyades de notable tossuderia; com que està convingut d'aquestes intuïcions, reprèn la idea per dir-nos que això no és un mer joc de paraules.

Parla dels nous reptes, que demanen una nova mentalitat cristiana i eclesial. Enfront dels qui pregonen una privatització de la fe —que cada dia són més— ell opta per «viure la vida corrent —homes entre els homes— amb un element substancialment nou: l'Esperit de Déu vessant en els nostres cors. Ciutadans amb una nova mentalitat nascuda de l'experiència de l'amor de Déu que,

això sí, ens fa signes de contradicció». I parla d'una «nova etapa històrica de l'Església en el món d'Occident». Ens diu que no hi ha d'haver cap replegament. Que hem de viure aquesta nova etapa, com a pastors, suscitant-la i orientant-la. Ens diu que hem de ser homes de vida profètica, sobretot pensant en els joves, desenganyats de tantes promeses.

I, després, assenyalava uns quants punts pràctics. Parla de la solidaritat amb tota la missió de l'Església diocesana. I, en concret, ens anima a participar en les eleccions per al Consell presbiteral (més aviat devaluades). Parla de l'acolliment de la «Proposta Diocesana d'Acció Pastoral», que ha estat més aviat freda per part del clericat. I d'altres aspectes que no acaben de funcionar en la vida i l'acció dels capellans diocesans.

També trenca una llança en el tema de la pastoral de joves. I ens recorda les paraules que li va adreçar el papa, en la recent visita «ad limina»: «*Cal que l'Evangeli arribi a tots els joves pels camins que sigui*».

Finalment, parla dels laics i dels allunyats. En la qüestió dels laics diu que no n'hem de tenir prou amb fer comprometre laics en responsabilitats intraeclesials; hem d'anar més enllà i ajudar-los a prendre consciència de la seva vocació específica de cristians enmig del món.

Quan parla dels allunyats, diu que no hem de quedar encerclats pels addictes a la parròquia; que

hem de tenir una dimensió missionera.

És una carta que dóna gust de llegir, i que els capellans gironins agraiem de cor. Algú ha dit, i em sembla que ho encertava plenament: tenim un bisbe que no ens mereixem!

Dos nomenaments significatius

L'un ja està fet; i l'altre s'està gestant en aquests moments (primers de gener de 1987). Mossèn Enric Sala, que fins ara havia estat consiliari internacional, amb seu a Brussel·les, dels Moviments Rurals Catòlics, ha estat nomenat delegat diocesà d'Apostolat Laïcal.

I tothom està esperant que surti el nomenament del nou vicari episcopal de la Zona de l'Interior, que substituirà mossèn Emili Montal, que ha hagut de renunciar al càrrec per raons de salut. Espero que, quan apareguin aquestes ratlles, el nomenament ja estarà fet. I que haurà recaigut en un company capaç d'impulsar la pastoral de la zona en la línia que recomana el nostre bisbe Jaume. Suposo que aquesta esperança és compartida per molts companys capellans diocesans. I no hi afegeixo els laics, perquè encara són molt lluny d'aquestes esperances.

Quim Pla

DES DE LA TERRA FERMA

A la vida diocesana passen moltes coses: des dels fets de cada parròquia (que és impossible de recollir en una crònica com aquesta) fins als moments forts que poden tenir, o han de tenir, més conseqüències per al millorament de la qualitat de vida de les nostres comunitats (en descriure alguns) o aquells fets referents a persones concretes però que són significatius per llurs conseqüències per a l'Església diocesana.

— *Ordenació.* S'ha ordenat un nou prevere, provinent de la JOC de Lleida, Ramon Díaz. És el capellà més jove del bisbat i treballa a la parròquia del Carme de Lleida-ciutat. Benvingut al servei ministerial de prevere, aquell que ja feia d'educador de la fe!

— *Incardinació.* Jaume Rubió, del bisbat d'Urgell, fa bastants anys que treballa entre nosaltres com a consiliari de la HOAC i la JOC. Ara, tot atenent la petició que se li ha adreçat, ha accedit a incardinar-se al nostre bisbat. Mn. Rubió s'ha subjectat lliurement a un nou bisbat no sense recança, ja que ha de trencar els lligams afectius amb el bisbat germà. Gràcies, Mn. Jaume, per aquesta acció de solidaritat amb nosaltres!

— *Nomenament de canonges.* Han estat nomenats tres canonges nous: Mn. Josep Serentill, Mn. Josep Llanes i Mn. Josep Martí. Ve't

aquí algunes noves característiques de la institució canonical: s'ha esvaït la connotació de diners que tenien els «canonges de Lleida» (això ja ha esdevingut història); pel que fa al període de nomenament, aquest ha quedat fixat en un sexenni; alguns dels canonges designats últimament exerceixen el ministeri com a adscrits en alguna parròquia o en altres camps de l'evangelització. En la línia dels canvis postconciliaris, es parla que el temple catedralici i el capítol que l'anima podrien oferir a més de les coses positives que ja es fan, un nou estil pastoral. Alguns pensen que la catedral podria convertir-se en una parròquia, es tanqués o no la de Sant Pere, que rep el nom de «catedral».

— *Setmana d'evangelització al Baix Urgell.* Més de tres-cents cristians, joves i adults, de l'arxiprestat Baix Urgell, es van reunir cada vespre, del 3 al 7 de novembre. Aquest arxiprestat està format pels pobles següents: els Alamús, l'Albagés, Artesa de Lleida, Aspa, Bell-lloc d'Urgell, les Borges Blanques, Castellidans, el Cogul, la Floresta, Puiggròs, Puigverd de Lleida i Torregrossa.

Sabem que els diferents arxiprestats preparen alguna cosa com a fruit de la Setmana diocesana d'evangelització, que fou una

veritable gràcia. Amb tot, cal constatar que cada collectiu de mossens encara és (i potser ho serà durant molts anys) un equip bloquejador o dinamitzador absolut a l'hora de dur a la pràctica determinades conclusions diocesanes, malgrat que aquestes siguin molt volgudes pel senyor bisbe i que hagin estat aprovades per una magna assemblea, com ho fou la de la Setmana d'evangelització.

— *Trobada de joves a Raïmat.* Més de sis-cents joves de la part catalana del bisbat es van reunir un cap de setmana a Raïmat. La trobada fou portada exclusivament per la coordinadora de joves dels moviments diocesans. L'objectiu prioritari era la realització de la proposta del sector de joventut de la Setmana d'evangelització. L'eix de fons foren les actituds evangelitzadores necessàries per a arribar als sectors més marginats de la joventut. Recollim el manifest «Deixa brollar l'esperança», elaborat durant la trobada.

Proposem:

1. *Fomentar, davant l'exigència de l'Evangeli, la participació activa dels joves cristians en les diferents entitats públiques i eclesials.*

2. *Donar suport a associacions que tinguin per finalitat la pau, especialment «Justícia i Pau», i participar-hi.*

3. *Collaborar amb els diferents*

organismes del nostre bisbat dedicats al Tercer món.

4. *Exigir als educadors una major preparació en matèria d'educació sexual i que respongui a la realitat.*

5. *Fomentar trobades que permetin compartir formació i experiència de les diferents entitats i moviments d'infants.*

6. *Crear estones de pregària personal i comunitària, aprofitant especialment les trobades de grups.*

7. *Parlar sobre el sentit de la vocació cristiana a aquells que es dediquen a la pastoral dels joves, i ajudar-los a viure'l.*

8. *Potenciar l'actuació dels joves cristians dels nostres pobles a tots els nivells, i fomentar la comunicació entre comarques.*

9. *Implicar-nos i comprometre'ns en l'evangelització i en una tasca catequètica dels joves, que permeti una adequada presentació de l'evangeli als instituts, a les escoles i als col·legis, i que interpellii els professors de religió.*

10. *Demandar la dedicació a ple temps d'agents de pastoral de joves, i els recursos necessaris per a aquest treball.*

A vegades no podem aconseguir allò que volem, però si ho intentem, trobarem justament allò que necessitem: DEIXA BROLLAR L'ESPERANÇA.

Xavier Batiste

SOLSONA: CRÒNICA DE LA CRÒNICA

No podia faltar a la cita del número 100 de QUADERNS DE PASTORAL; no hauria estat decent després d'haver-hi col·laborat gairebé des del principi i d'haver-m'hi compromès a fons com a corresponsal solsoní.

Fa goig i fa respecte alhora de contemplar la restallera de volums, l'un al costat de l'altre, ben ordenats com un exercit en ordre de batalla, o com les obres completes d'algun Premi Nobel de literatura, o com les peces de dòmino arrengrades de tal manera que, si en toques una, van caient totes.

Es divideixen en quatre grans blocs, canviant de disseny i de color, cada vegada més moderns i llampants: del n.º 1 al 22 (juny 1969-febrer 1973), del 23 al 51 (abril 1973-desembre 1977); del 52 al 81 (febrer 1978-desembre 1983), i del 82-83 en endavant que varien cada quatre números. Fins al n.º 22 inclúsiu la revista es titulava «Presbyterium - Quaderns de Pastoral»; a partir del 23, simplement «Quaderns de Pastoral». Un canvi simptomàtic, no? Miracles del Concili! O qui sap si de la censura oficial!

Heus aquí que jo vaig començar a treure-hi el cap, com a poeta, en el núm. 4 (febrer 1970), secció de «Contes i paràboles», amb uns fragments de la «Carta de

l'Arxiprest de Navàs al Arcipreste de Hita»; com a articulista en el n.º 7 (agost del mateix any), amb una «qüestió» sobre el cant litúrgic; i com a corresponsal solsoní habitual no em vaig estrenar fins al n.º 10 (febrer 1971), signant només amb una tímida F. A partir del doble 12-13 ja vaig perdre la vergonya i vaig començar a signar amb nom i cognoms tal com Déu mana, emparant-me però a l'ombra de «La Torre de Merola». Val a dir que fins aleshores m'havien precedit alguns companys del mateix terròs com Jesús Huguet, Florenci Besora, Josep Torres, Ferran Casals...

La crònica del n. 16 es titulava «La Torre de Merola, encara»: volia dir que per primparada que estés (i encara ho està de primparada: és l'única paret, molt alta, que resta d'una torre medieval quadrada a la parròquia de Merola d'aquest arxiprestat de Navàs), encara no havia caigut, tot un símbol de la realitat diocesana que vivíem amb els preparatius de la famosíssima Assemblea Conjunta bisbe-preveres que vam celebrar la setmana sobre Pasqua de l'any del Senyor 1972, concretament entre els dies 3-8 d'abril. Per això la ressenya següent, la del n. 18 (juny del mateix any) era doble: hi havia l'ordinària i l'extraordinària; aquesta es deia:

«Després de la Pentecosta o el Diluvi». Intentava d'explicar, amb dues referències ben contradictòries, el que havia estat la nostra assemblea, el punt crític culminant del pontificat del doctor Josep Bascuñana, al cel sigui. (El bon amic i periodista Jordi Piquer en fou un testimoni d'excepció.)

«Compàs d'espera... desesperança» (n.º 19, agost 72) parlava espriuanament dels tres vicaris episcopals de pastoral que havien estat nomenats —els tres bisbetons, que els dèiem amablement— i que inspiraven la crònica d'octubre (n. 20) donant-li un cert caire d'optimisme: «Endavant les atxes!»

Però les aigües anaven i venien de l'esperança a la desil·lusió, estat d'esperit que reflectien els escrits «Balanç sense balances» (n. 22, febrer 73), «Som'hi!» (n. 23, abril del mateix any), «El meu país és un roc» —títol foixià— (n. 24, juny 73), fins que per l'agost d'aquell any (n. 25) vaig agafar-me amb l'al·legoria del «carro» que em serviria per a un seguit de ressenyes —«intelligenti pauca»—, entre «El carro encallat», «El carro pel pedregar», fins arribar a la «Crònica ja crònica» (n. 29, abril 74) i «Ni amb bombes!» (n. 33), a propòsit de les primeres i sonades secularitzacions, de la dimissió dels tres vicaris de pastoral en bloc i dels afers del museu diocesà. «L'hora de la veritat» (34, febrer 75) es refereix al nomenament del bisbe Joan, d'Urgell, com a Administrador Apostòlic de

Solsona, i «Sense pressa ni pausa» (35, abril 75) als primers passos de la nova mitra, fins a poder exclama eufòricament: «Ja tenim Consell!» (38, octubre 75), el nou Consell de Presbiteri, ja que l'anterior havia pràcticament dimitit. «Difícil represa» (40, febrer 76) parla del Consell d'Economia i «A la recerca del temps perdut» es refereix al ritme intens que el bisbe Joan va imprimir al Consell de Presbiteri elaborant aquest ponències i més ponències que no feien sinó recollir l'esperit i la lletra de l'obligada Assemblea Conjunta.

L'esclat de joia, però, no arribaria fins al doble 46-47 (febrer-abril 1977), quan podia exclamar «Episcopum habemus!» en la persona de monsenyor Miquel Monçadés i Noguera, després dels canguelis que havíem passat tement-nos que la salvació ens vindria de la lluna de València. S'havia acabat el pontificat del bisbe Bascuñana (12 anys i mig de calvari), l'administració apostòlica del bisbe Martí (2 anys i escaig) i s'inaugurava el dia 29 de maig de 1977 el pontificat del bisbe Miquel, que encara dura. «Som allà on som», afirmava el cronista (50, octubre 1977), però havíem entrat finalment, gràcies a Déu, en la normalitat episcopal i pastoral de la qual aniria informant en relats successius: «Què fem? Mans i mànigues», «Represent la xerrameca», «Caquèxia», «Tal dia farà un any», «Mal de pedra i alguna cosa més», «Anormal normalitat»,

«Amb aigua fins al coll» (els aiguats que seguiren la visita papal, novembre 1982), «Entre visita i visita» (la papal i la primera pastoral del bisbe Miquel), «Reprement el fil», «Qüestió de nassos» i «Qui dia passa any empeny», que és l'última (97, octubre 86).

En resum, deuen haver estat una trentena els cronicots que he publicat a QUADERNS, perquè a partir del n. 55, octubre 1978, van començar a espaiar-se fins a esdevenir anuals. Per quins motius? Per dos principalment: primer, perquè el nostre bisbat és petit i no produeix notícies noticiables sinó molt de tard en tard; segon, perquè la feina creixent, els compromisos literaris sobretot, m'ho impedièn. Més d'una vegada he estat temptat de deixar de col·laborar-hi, sigui perquè m'he fet vell croniquejant, sigui perquè creia que convenia un relleu en la tasca informativa que donés una altra visió de les coses, sigui per cansament... Sempre, però, ha pogut més la convicció de fer un servei i la insistència d'alguns bons amics, que no pas totes les altres raons. Mai no he escrit per satisfer la tafaneria de ningú, però em consta de bona font que gent important que vivia a Roma temps enrera, durant les nostres trifulgues, seguia amb interès «l'estat de la qüestió solsonina» a través dels meus escrits.

Crec, honradament, que a través de les meves sovint apressades i mal girbades cròniques es podria escriure fil per randa la

història del nostre bisbat de Solsona durant els darrers 16 anys, molt més fidelment i detalladament del que no permetrien els dos mitjans de comunicació oficials i oficinosos solsonins com són el Butlletí i el Full Diocesà; i no sols la història eclesiàstica, sinó també la cultural i socio-política pel que fa, almenys, als esdeveniments més importants.

Jo he escrit sempre a QUADERNS sota la meua única responsabilitat personal, no pas com a delegat diocesà que sóc dels Mitjans de Comunicació Social ni com a director del Full Diocesà. Això no m'ha suposat cap mena de conflicte interior, al contrari: allò que no podia dir als lectors del Full Diocesà, m'he esplaiat a dir-ho com a cronista de «Quaders», una revista més selecta i clerical, mirant de no faltar mai a la veritat i de ser fidel al màxim a mi mateix, en cada cas. Hi ha hagut vegades, com hi ha món, que no m'ha estat ben fàcil aquest equilibri. Sort n'he tingut dels recursos literaris i sobretot de l'humor, gràcies al qual he pogut dir les coses amb la intenció, almenys, de no ofendre ningú. He mirat que la meua crítica dels bisbes o de les institucions fos sempre constructiva; no hi he posat mai mala sang, al contrari, m'ha dolgut en l'ànima sempre que l'he haguda de fer. M'han servit de lema aquelles normes paulines: «La veritat us farà lliures» i «Fent la veritat en la caritat». Només quan s'estima es té el dret a criticar

aquelles persones o coses que un estima. He mirat també de no caure en l'adulació de ningú ni de donar carn a la fera. Sé que de vegades els meus escrits han desplaçat als meus superiors... Lloat sia Déu! Em sap molt de greu, però què hi farem! Primer Déu que no pas els homes. En l'Església és on hi haurà d'haver més llibertat d'opinió i d'expressió, combinada, això sí, sempre, amb la màxima caritat. Sovint la jerarquia fa la impressió de voler viure contenta i enganyada.

Demano perdó si he ofès o escandalitzat algú.

Amb la tolerància del director de QUADERNS continuaré, de moment, fent una crònica anual com fins ara. Aquesta d'avui, com deia al començament, és extraordinària. I ja que vaig començar de sortir a la revista amb un vers, deixeu-me acabar amb un altre poema, el darrer que he escrit, una mica nostàlgic com és nostàlgica la commemoració dels 100 exemplars que celebrem. És un sonet. És titula: «Tardor».

TARDOR

*Els plàtans del passeig ploren a fulla lenta,
presos d'una infinita tristesa. Vora el riu
els pollancs s'estremeixen d'un espasme molt viu.
S'apaguen suaument el marduix i la menta.*

*Tot són cendres del gran incendi de l'estiu
que una mà pietosa recull però no esventa.
La rosa cor endins, marcida, s'arroenta.
Closa la llar, es fa més íntim el caliu.*

*Ara que els verds es tornen ocres i els ocres ors,
dóna bo d'obrir el llibre oblidat dels records
i anar-lo fullejant com qui reviu la vida.*

*Ah, com ets entre els morts més viu que entre els vivents!
La vida és una llarga, inguarible ferida.
El passat és futur cap on vas i d'on vénis.*

Climent Forner

Navàs (Bages), 28 de febrer de 1987.

Abans de donar pas a la crònica, ens cal acomiadar-nos d'en Joan-Anton Cedó, que ha assegurat la presència de la diòcesi primada en aquesta secció de QUADERNS des del número 60 (abril de 1980), i donar-li'n les gràcies. Enfeinat com està, sobretot ara, amb la nova responsabilitat de Delegat diocesà de joventut, ell mateix s'ha cuidat de buscar qui el substitueixi. Serà en Jordi Figueras i Jové, fill d'Alcover, comarca de l'Alt Camp, on va néixer fa vint-i-vuit anys de família pagesa. Capellà des de fa tot just dos anys, és vicari del Vendrell, la capital del Baix Penedès («Adéu, vila regalada, / Adéu, vila del Vendrell, / que fas una olor mesclada / de garrofa i vi novell», la saludava Josep Carner, tot just encetar el «Segon llibre de sonets», aquell llunyà 1907; avui, però, és més coneguda per l'esplendor de les seves platges, que es diguin Sant Salvador o Comaruga). En Jordi Figueras és, a més, rector de Bonastre, que, per bé que s'adscriu al Tarragonès, pertany a l'arxiprestat del Vendrell. És doncs, seguint un bon astre, que ens arriba el cronista tarragoní. Benvingut. — Red.

Per la catequesi l'Església creix

Amb aquest lema, cada arxiprestat de la diòcesi farà una tro-

bada al voltant de la catequesi, de la qual els catequistes seran els protagonistes.

Cada any se celebra una trobada diocesana de catequesi, peròenguany com que s'ha fet la convocatòria de tot Catalunya a Vic, es vol concretar aquesta tasca d'Església en la catequesi per arxiprestats.

«Avui, més que mai, és important educar la fe amb convicció personal, amb fidelitat a l'Evangeli i a la crida de l'Esperit», diu l'arquebisbe Ramon en una cartamissatge als catequistes de Tarragona. La preparació d'aquestes trobades impulsa la vitalitat de la delegació de la catequesi. No ens oblidem, però, que l'objectiu són els nens, els nois, els joves i els adults, que són els qui creixen, com diu el lema, en el baptisme i en la fe.

La mort sempre ve de nou

I ve de nou, sobretot, si és la d'un jove. Mn. Francesc Viñas, Sisco, com el coneixien al barri de Camp Clar de Torreforta (Tarragona), morí d'accident, als trenta-set anys, quan travessava la carretera general el dia setze de desembre passat anant a la feina. L'endemà, l'eucaristia de l'enterrament aplegava al costat de l'arquebisbe Ramon i de l'arquebisbe emèrit Josep Pont, un gran nom-

bre de preveres, militants de la JOC i la HOAC, amb molta gent del barri, que feren un clam de pregària, en un acte ben ferm de fe en la ressurrecció del qui és el primer d'entre els morts i de tots els qui som de Crist. Tingueren molt de sentit aquestes paraules de la monició introductòria: «la llum dels quatre ciris ens recordarà durant aquesta eucaristia que el Sisco ja frueix de l'etern Nadal».

El canonge Mn. Vicenç Nolla, el Dr. Nolla, com el coneixíem tots, morí el vint-i-u de setembre passat, als vuitanta-quatre anys. Se'l coneixia, i se l'haurà de recordar així: essent jove, com a consiliari diocesà de la Federació de Joves Cristians de Catalunya; essent prevere més gran, com a consiliari de les noies d'A.C.; essent prevere madur, com a professor de dogmàtica, pensament pontifici i litúrgia al Seminari de Tarragona; i essent prevere ja gran, com l'home que sintonitzà plenament amb el Concili Vaticà II i del qual fou entusiasta. Col·laborà al setmanari «Catalunya Cristiana».

Delegació de joves

Es prepara la trobada diocesana de joves, a Vila-seca de Solcina, per al vint-i-dos de març, amb el lema *Trenca i retroba't*. Una representació dels moviments i de les parròquies s'ha reunit per preparar aquesta concentració, que vol ser un exponent de la rea-

litat jove a l'Església de Tarragona, i alhora animar els mateixos joves, catequistes i animadors perquè obrin perspectives a una participació activa —la participació sempre és activa— a la societat, la política, els sindicats, les associacions i l'Església.

La delegació de joves —en Joan Anton Cedó n'és el nou delegat— i la delegació de catequesi han organitzat conjuntament el III «Curs de formació de catequistes i animadors de joves». Una quarantena de matriculats han seguit les aportacions fetes per Enric Puig, Antoni Serramona, Bonaventura Pelegrí i un equip de la mateixa delegació diocesana de joves.

Al fins ara col·laborador regular de QUADERNS i actual delegat de joves de Tarragona, Joan Anton Cedó, per molts anys i ànims en aquest servei d'Església!

Moviments

El moviment de la JARC es consolida en uns quants pobles. Seran els joves d'aquests pobles els qui prepararan part de les VI «Jornades catalanes de la JARC» que se celebraran a Comaruga (Baix Penedès), amb una presentació i aportació sobre aquesta comarca. Conjuntament amb el MUEC s'han fet a Tarragona unes Jornades (tres diumenges) d'estudi d'evangeli dirigides per en Pere Farriol, consiliari del moviment JARC a Barcelona.

Jordi Figueras

In memoriam

És la paraula justa: la diòcesi ha recordat els seus preveres màrtirs amb motiu del 50è. aniversari de l'inici de la guerra civil. Com ja informava en el darrer número, primerament va ser la capital del bisbat la que, amb el seu bisbe, organitzà un acte de memòria i homenatge als preveres màrtirs, cent set exactament.

A continuació la parròquia d'Oliana organitzà un pelegrinatge a la Collada de Toses per celebrar una missa a l'indret on va ser assassinat Mn. Josep Puig i Patsi, rector de Planoles i fill de la població de l'Alt Urgell. L'acte, celebrat el dia 11 d'octubre, va ser presidit pel rector d'Oliana i dos preveres més, l'actual rector de Planoles i Mn. Daniel Fortuny que ho fou anys enrera. Després de la concelebració eucarística, amb la participació de quaranta feligresos d'Oliana, al cementiri de Planoles va ser cantat un respons davant la tomba de Mn. Josep Puig.

Amb ocasió de les festes del Sant Crist, va ser la capital de la Noguera la que se sumà als homenajes als preveres màrtirs. A Balaguer i comarca van ser assassinats vint-i-dos preveres i religiosos. El Sr. bisbe presidí també l'eucaristia en la qual es va llegir

una petita memòria de cada màrtir en presència dels familiars i feligresos. A continuació es va depositar una corona de flors a la tomba on reposen les seves despulles.

Finalment, el dia 26 de desembre la parròquia de Ribes de Freser va recordar-se dels vuit preveres de la Vall assassinats el 1936, tot pregant per ells. El poble també participà en l'acte de forma massiva i amb un elogioble respecte.

Aquests actes, i altres de semblants que s'han organitzat a la diòcesi, en tots els llocs han tingut dues característiques importants: un caire religiós i una admiració de la intrepidesa de la fe d'uns apòstols que van lliurar al poble el més eloqüent testimoniatge, el de la pròpia vida. En cap moment no s'han subratllat els motius que van moure unes persones a cometre aquells actes, sinó que solament s'ha envoltat els actes de la més emotiva recordança sense tirar pedres contra ningú.

Inauguració del servei radiofònic del bisbat

Ja fa unes setmanes que funciona al bisbat un servei radiofònic a fi de posar a disposició de totes les emissores de ràdio de la diò-

cesi unes gravacions de temes religiosos per a ser difoses per les seves antenes. Mn. Manuel Pal n'és el responsable i ha realitzat gravacions sobre la més diversa temàtica relacionada amb el bisbat: Núria, preveres màrtirs, la mort, encontres matrimonials, etc. Aquests enregistraments tenen entrada ja en sis emissores de les comarques del bisbat i algunes persones han manifestat el seu interès pels programes religiosos.

Cal recordar que la ràdio té encara una audiència més nombrosa en el món rural, àmbit en el qual són deficitàries totes les comunicacions. També són zones en les quals abunden les persones que viuen soles o que passen bona part de la jornada sense companyia, fins al punt que encara hi ha poblets on la ràdio té el monopoli de la informació o bé perquè no hi ha electricitat o bé perquè la televisió no hi arriba.

El Sr. bisbe a l'Àfrica

Cada any el Sr. bisbe dedica dues o tres setmanes del mes de gener a l'estudi o al coneixement de diferents temes pastorals. Enguany ha volgut viure l'experiència missional de l'Església i ha escollit el continent africà.

Primerament va romandre quatre dies a Johannesburg. Amb el bisbe d'aquesta ciutat va visitar alguna comunitat cristiana i així va conèixer la problemàtica que l'Església viu a Sud-àfrica a causa

sobretot de l'*apartheid*. La riquesa del país està en mans dels blancs que s'hi han refugiat poc a poc i ara tenen el poder i el diner. Això fa que el seu poder arribi fins i tot als països veïns. La postura de l'Església és clara i la defensa amb la força que li dóna tenir unanimitat a causa de la jerarquia. Aquesta unitat fa que l'Església gaudeixi també d'una bona imatge pública, de prestigi i llibertat. Mons. Martí, però, veu el futur de Sud-àfrica «incert i dubtós».

De Johannesburg volà a Zimbabwè, on visità sis missions de la selva. El bisbe explica la formació d'una missió catòlica amb l'església i els serveis d'ensenyament, sanitat, etc. Els catòlics són una minoria, «la religió, però, impregna tota la vida d'Àfrica», manifesta el bisbe. Dóna fe de les grans virtuts dels negres: el seu respecte profund a la vida, l'admirable sentit de l'hospitalitat, la veneració de l'autoritat,... La inculturació del cristianisme es palpa en alguns moments de la litúrgia, particularment en els cants acompanyats sempre de la dansa rítmica; en l'art no hi encara una accentuació de gust indígena.

El Sr. bisbe remarca que en el futur aquest continent, que aviat tindrà cent milions de catòlics, «ens ensenyarà lliçons evangèliques a Occident: el sentit sagrat de les coses, el respecte a la dignitat humana, la consciència de tenir cos, l'amor a la natura i a la vida senzilla i pobra».

Antoni Mirabet

Un dia el P. Perelló, bisbe de Vic, va somniar un seminari gran... I es va sortir amb la seva. Quan el va tenir enllestit va tenir por d'haver-lo fet massa petit. On posaria els seminaristes si en sortien de pertot arreu? Si ara tornava es moriria de l'ensurt! Diu que tenim onze teòlegs a la Facultat de Barcelona. Déu n'hi do! I es veu que van ben calçats... Alguns d'ells tenen enllestits estudis universitaris d'història, de dret i de filosofia. Sort que ara no hi ha caps de roc ni parròquies «de gos» (d'aquestes, en parlava sovint el Dr. Tarrés, professor de Sda. Escriptura) on abans amb la «teologia de sant Isidre» ja n'hi havia prou.

Tenim també el «seminari menor» (ho poso entre cometes perquè no és pas allò d'abans), que té la funció d'acompanyar els vailets en la maduració i el discerniment de la vocació. Hi ha una residència vocacional a l'edifici del Seminari i s'organitzen convivències vocacionals periòdiques per a nois de BUP i de COU, en què se'ls dona una sòlida formació humana i cristiana i s'intenta sensibilitzar-los sobre la seva possible vocació. I així estem. A temps nous, mètodes nous. Sortosament a tot arreu comencen a actuar els Consells de pastoral que supleen a bastament la presència ff-

sica del capellà. No sé si és ben bé així, però n'hi ha que ho escampen als quatre vents i se suposa que deu ser veritat.

«Efemèrides»

L'any 24, aquell gran home que era conegut arreu per «el canonge Collell» tenia enllestit un opuscle titulat «Efemèrides». Es tractava d'un resum dels esdeveniments que havia viscut durant els cinquanta anys del seu sacerdoci.

L'any 32 es va morir. Tot seguit es va posar fil a l'agulla per tal de publicar el llibre. Un capellà fill de Vic, Mn. Miquel Vilatimó, que era canonge de Tarragona, tenia el compromís de prologar l'obra i de presentar l'edició. El triomf dels militars esverats ho va desbaratar tot. Mn. Vilatimó fou assassinat, i l'obra d'en Collell ha passat tot aquest temps fins ara a les golfes de ca l'impressor, i encara gràcies que no prenguéss mal. Durant el temps negre de la dictadura no pogué ésser publicada per ser escrita en català i per catalanista. Ara, després del temporal, el Patronat d'estudis ausonencs ha decidit fer-ne l'edició.

Té un gran interès perquè reflecteix cinquanta anys d'història de l'Església de Catalunya.

Beques

Fa una temporada que el poble s'ha sensibilitzat força i neixen beques a tort i a dret a favor del clergat indígena. La presència de gent de casa en alguns indrets de l'Àfrica i Amèrica ha fet conèixer la vida de l'Església universal.

Nomenaments

Només diré que se n'han fet molts i per a tots els gustos. No cito noms perquè em sembla que no val pas la pena. Equips de tot color i de tota mena que tenen cura de la pastoral a distància. Algun que té a la seva cleda set o vuit pobles; diguem-ne pobles per entendre'ns, ja que entre tots no deuen passar d'unes quantes dotzenes de famílies jubilades. D'algunes d'aquestes parròquies només en queda l'església esfondrada i convertida en jaç de colles d'incontrolats i falsos excursionistes. Però la immortal gallofa del bisbat encara en diu parròquies.

I una llarga llista de religiosos, religioses i laics amb càrrecs de responsabilitat sobre aspectes litúrgics, pastorals i d'economia.

Catequesi

A primers d'any tingué lloc, a Mojà, la II trobada diocesana de Catequesi d'adults. L'assistència no fou massa nombrosa; pòtser una mica migrada. Però les conclusions van ser engrescadores i com dinamita pura.

Es digué que cal que l'animador de grups de catequesi:

— s'expliqui amb paraules entenedores;

— tingui visió actualitzada de l'Església;

— sigui profundament creient;

— sigui present en la construcció de la comunitat;

— tingui qualitats de relació humana.

— animi a comprometre's;

— tingui una visió actualitzada del món;

— sigui un company i un amic;

— tingui vocació i entusiasme;

— sàpiga crear un clima de confiança i d'obertura;

— tingui un sentit crític de les coses i dels fets que succeeixen;

— tingui ben clar que no dóna la fe; que és un desvetllador de la fe;

— sàpiga confrontar les coses que passen amb l'Evangelí;

— sigui optimista i capaç de comunicar el seu optimisme als altres.

Sebastià Codina

L'ESPECTADOR

DOS FILMS: «EL NOM DE LA ROSA» I «LA MISSIÓ»

De tant en tant, les nostres pantalles cinematogràfiques ens presenten algun film que, de prop o de lluny, toca la temàtica religiosa. I ara no parlo de molts films espanyols, en els quals es caricaturitza, de forma esperpèntica, la religió, els catòlics, els capellans o l'Església. Parlo de pel·lícules amb una certa categoria, amb un tractament respectuós del tema, malgrat que sovint sigui crític. Aquí podria citar el cas de la pel·

lícula basca «La muerte de Mikel», o la catalana «Pa d'Angel». I, en un terreny més universal, la tantes vegades citada «Amadeus».

Avui vull comentar aspectes de dos films que, al moment en què escric (primers de gener de 1987), són d'actualitat a les nostres pantalles. Es tracta de «La Missió», de Roland Joffé, i d'«El nom de la rosa», de Jean-Jacques Annaud. De Roland Joffé és també «The killing fields» («Los gritos del si-

lencio», en pèssima versió espanyola), film molt interessant sobre la guerra de Cambodja.

Ambdós films parlen d'èpoques passades en la vida de l'Església. L'un, a partir de la meravellosa novella d'Umberto Eco «Il nome della rosa», ens situa en un monestir benedictí, en plena Edat mitjana. L'altre ens narra un episodi de les famoses Reduccions indígenes dels Jesuïtes, després de la colonització d'Amèrica Llatina.

Les temàtiques són molt diferents, però ambdós films gaudeixen d'un cert maniqueisme, atenuat al cas de «La Missió». D'alguna manera, l'Església oficial, la màquina eclesiàstica, és presentada com la bèstia negra de la societat. I tot ambientat en un bon guió, una bona posta en escena, i una excellent banda musical, sobretot a «La Missió».

Aquí s'acaben els punts de contacte entre ambdós films. Però, anem a subratllar aspectes de la temàtica religiosa de cadascun.

Comencem per «La Missió». Algú hi ha volgut veure una justificació de la Teologia de l'Alliberament. A mi em costa un xic de veure-ho així. En tot cas, caldria deduir que les teologies que volen canviar la societat estan condemnades al fracàs. L'únic raig d'esperança, després del desastre, és un poble que mira el seu futur a través dels ulls d'uns infants (escena final). No. Jo més aviat hi veig una crònica amarga de la realitat social, presentada sota el punt de vista de la religió. Hi ha

uns bons i uns dolents. Els bons serien els qui miren pel poble. Els dolents són els qui miren pels interessos de la classe dominant, els propis interessos (ressonàncies marxistes?). El mèrit del film és que els bons no apareixen com a absolutament bons; ni els dolents com a absolutament dolents. Uns i altres tenen les seves llums i les seves ombres. El que queda clar és que enfrontar-se amb la màquina oficial és un suïcidi (però, no és aquest el cas de Crist?). I que el qui fa opció pels pobres està condemnat al fracàs i al sacrifici. Prendre una opció no pot ser mai estratègia d'un moment. Demana una gran dosi d'esperança en el futur (esperança que té un dels dos jesuïtes; i que l'altre no té).

El protagonista de «La Missió» és doble: el jesuïta idealista, i el capità aventurer i convertit. L'antagonista és el cardenal. Els enfrontaments són molt subtils. Jofé es distancia dels fets, i els mostra en un terreny més d'idees, tot i que al film hi ha molta acció (les escalades de les cascades de l'Iguazú són èpiques, modèliques en el seu gènere d'aventures; o la gran *massacre*-lluïta final).

Els protagonistes perden la vida, però no perden la fe. El cardenal no perd la vida, però la seva fe el qüestiona amb angoixa. ¿No serà que la cosa de la fe no és una cosa de bons i dolents (de lladres i serenos), sinó una cosa molt més complexa? Déu resta per damunt d'aquests planteja-

ments entre éssers humans. Déu no és el Déu dels pobres, o el Déu dels rics. Déu és Déu i prou. El Déu el qual prega el cardenal és el mateix que manifesta en la custòdia, en aquella bonica seqüència de la batalla, el jesuïta bo i idealista.

Us recomano veure, si és que no ho heu fet, aquest film. Sens dubte, tornarà a ser present a les nostres pantalles.

I anem al «Nom de la rosa», un bon film d'aventures, però un mal exercici històrico-teològic per a qui hagi llegit la novella d'Umberto Eco.

He dit que «El nom de la rosa» era un bon film d'aventures. Potser hauria d'haver dit que és una bona mostra del que els americans anomenen sèrie B. Quan l'anava veient, no em sabia sostreure a l'ambient de la novella. L'exercici comparatiu em va fer patir una bona estona. Fins que em vaig oblidar de la novella, i em vaig dedicar a veure cine. Però deixeu-me dir que, ja al bell començament, quan el realitzador substituïa la subtil disquisició, de Guillem de Baskerville, sobre el cavall de l'Abat, per la vaga referència a les letrines, vaig estar a punt d'alçar-me, indignat. Vaig comprendre de què aniria la resta. I el judici no fou errat. Tot queda desdibuixat i sacrificat a la comercialitat i al «happy end».

Amb tot, la pel·lícula no és dolenta. Hom la segueix amb atenció i interès. Els cops d'efecte són constants, conduïts per la bona

interpretació detectivesca de Guillem de Baskerville (Sean Connery), franciscà-investigador-ex-inquisidor. El coprotagonista, el jove Asso, que és el narrador dels fets, queda molt per sota de la interpretació de Guillem-Sean Connery.

L'enjòlit opressiu de l'edifici (la biblioteca), amb les seves laberíntiques anades i vingudes, pujades i baixades, portes secretes i miralls amb sorpresa, obliguen l'espectador a seguir amb fascinació el relat.

La música, bona música tot i que resulta un pèl eixordadora, ajuda la narració. El moviment de la càmera esdevé fred i reiteratiu (hi sobren alguns «zooms» i primeríssims plans, destinats a crear efectes, però que destorben). Els personatges volen semblar massa reals; alguns resulten grotescos.

I, finalment —per acabar aquest apartat d'anàlisi crítica— vull fer esment de dues escenes cabdals, que donen el to dels objectius del film (comercials, comercials i només comercials). Em refereixo a l'escena d'amor entre el fraret i la noia del poble; i al final: salvament popular de l'«heroïna» (??) i mort de l'enemic públic, l'inquisidor (un frare dominic, encarnat pel mateix artista que va fer de Salieri a «Amadeus»). Són dues escenes que fugen absolutament de les pretensions d'Umberto Eco, i que van destinades a contentar els productors i el públic mitjà: se salva la comercia-

litat i el «happy end».

Nó vull parlar massa dels aspectes interessants de la novella. Al film queden molt en segon terme. Són: el rerafons ideològic-teològic-polític-social de l'època que narra la novella. El papat, els ordes religiosos, el poder civil, la inquisició, les discussions teològiques, sobretot les qüestions teològiques, que Eco converteix en qüestions semàntiques. El que a la novella d'Eco és el nucli esdevé pura anècdota, al film. La gent

normal no sap de què va la cosa. Suposó que els responsables van imaginar que s'hi farien un embolic. I potser tenien raó. Però, llavors no entenc com és que ja s'han venut més de sis milions d'exemplars d'«Il nome della rosa».

I una recomanació final: llegiu la novella d'Umberto Eco, els qui encara no l'hàgiu llegida. I, si quan aneu a veure el film us oblideu de la novella, gaudireu d'una bona pel·lícula.

Quim Pla

RETALLS

El Fòrum «Home i Evangeli», un altre rostre d'Església

S'ha celebrat per tercera vegada (21 i 22 de març) el fòrum «home i evangeli», que conserva, bo i augmentant-lo, el seu poder de convocatòria. Déu n'hi do, això d'aplegar més de mil cinc-cents persones un cap de setmana, sense cap interès concret o tangible! Hem d'estar agraïts a aquells que el fan possible, dedicant-hi tantes hores de treball i demostrant tantes qualitats de creativitat i organització. Hem de dir, doncs, —i em plau d'escriure-ho aquí— «Per molts anys!», que és una manera de felicitar ben catalana i expressiva d'un desig de continuïtat.

M'han arribat, però, alguns comentaris que apuntaven qualche crítica. No ha estat pròpiament un fòrum (que vol dir àmbit obert, de discussió, contrastació i participació), deia algú. Naturalment!, ha estat la meua reacció: no fóra pas possible en unes poques hores i en una Església ben poc estructurada per a posar en diàleg obert i franc els diversos grups i les diverses organitzacions que hi ha al seu interior. ¿I quina fóra, doncs, la missió del **Consell diocesà de pastoral**?

Moltes de les intervencions dels assistents no treien cap a res, deien altres: sembla que hi ha molta gent que necessita que se'ls escolti, com una mena de teràpia. A part que el fòrum no hi té, en

això, cap mena d'exclusiva —he reaccionat— aquest fet és un indicatiu de la situació global de la nostra societat i la nostra Església: moltes persones no s'hi troben prou reposadament acollides i és inevitable que prenguin la paraula quan se'ls n'ofereix l'ocasió.

Hi havia tots els capellans secularitzats i totes les monges contestatàries i inquietes, deia un altre amb evident exageració. Així i tot, és natural que hi fossin: on han d'anar, sinó? I això sol ja diu que el Fòrum fa un bon servei a uns determinats grups de creients, que també tenen dret a respirar cristianament.

Com veieu, aquestes crítiques no deixen de ser menudències. I en res no lleven el gran servei que fa el Fòrum, i que em sembla que cal considerar molt important: constitueix una trobada de cristians en un marc que no és l'habitual, i ofereix, així, una imatge que també resulta diferent i no pas per afany de marcar diferències —que tampoc no fóra indicatiu de prou sanitat—, sinó d'una manera ben natural i espontània.

La importància del trobament queda acrescuda pel seu volum: mil cinc-cents persones procedents de grups, comunitats, moviments, parròquies diferents. Això defineix l'Església: la confluència —convocació, aplec, trobament— de creients en comunitats i de comunitats entre elles. ¡Ens va tan bé de poder-nos trobar, de poder respirar junts cristianament —que vol dir escoltar, reflexionar,

cantar, pregar, intercanviar, celebrar! Una veritable benedició de Déu i un servei que hem d'agrair als qui ens el fan.

Però n'hi ha una altra, de benedició. En un temps en què les pàgines dels diaris i els noticiaris de ràdio i televisió fan present amb insistència unes determinades imatges d'Església, sempre institucionals i centrades en temes marginals al missatge cristià, de vegades poc evangèlics, en general polèmics, i en els quals l'Església apareix com a reticent enfront de certs aspectes de la marxa de la societat actual, el Fòrum presenta una altra imatge, que queda conformada pel marc o lloc del trobament, pel tema tractat, per l'estil de la pregària i la celebració, per les seves referències a la vida de la societat. Els qui participem en grups d'Església, ja ho sabem què són les nostres trobades de comunitat o moviment. Però el gran públic no ho sap. Doncs bé, el Fòrum, que es fa present als diaris i als noticiaris de ràdio i televisió, li ofereix unes imatges que vénen a sobtar les seves idees fetes, i qui sap si, fins i tot, ajuden a resituar i relativitzar les que li són habituals.

Em deia un company: «És l'única trobada que queda dels cristians progressistes». Vaig reaccionar instintivament. Pensant-hi més, però, vaig haver de reconèixer que estava carregat de raó. Més enllà de l'etiqueta de «progressista», avui en desús, i que a molts dels assistents i dels orga-

nitzadors del Fòrum no els complauria, hem de dir que sí: que es presenta, i que és, com una trobada àmplia d'uns cristians que trenca els motlles de les imatges que els mitjans de comunicació —amb raó o sense— acostumen a difondre i contribueixen a mantenir i arrelar. Té, doncs,

aquest significat inequívoc: recordar que existeixen cristians que no responen a aquell patró, i trobaments d'Església que no s'adiuen a aquelles imatges. Que hi ha, doncs, uns cristians i una Església —passeu-me aquesta expressió *démodée*— progressistes. —
Josep M. Totosaus

VIDA DEL CENTRE

La darrera vegada que apareixia aquesta secció era al número 95, a les portes de les vacances. Han passat tants mesos que bé ens cal, ara, recuperar el temps perdut ni que sigui només per deixar constància que el curs va començar amb tota regularitat a mitjans d'octubre i que, d'aleshores ençà, la casa es veu animada cada tarda, llevat d'alguns dimarts.

Cursos de tarda

EL CURS GENERAL SOBRE LA BÍBLIA continua tenint, un bon nombre de matriculats: 130. Després de l'absència de tres anys, que ha passat a Roma, el P. Ignasi Ricart, claretià, ha reprès de prop la

seva direcció. Enguany hem tingut dos professors nous: en Rodolf Puigdollers, escolapi, i Joan Ramon Marín, capellà de Barcelona.

També a QÜESTIONS ACTUALS D'ESGLÉSIA hi ha hagut un bon esplet de matriculats: 72 al curs sencer. Però aquesta xifra s'ha vist ultrapassada, i de molt, en alguns cursets, que ens han obligat a posar cadires suplementàries a l'aula gran. Vet ací, la programació: La drogaaddició (Daniel Cervera), Santa Maria de cada dia (Josep M. Ballarín), Viure la fe a l'intempèrie (Antoni Gomis), L'home en diàleg amb Déu (Francesc Vergés i Tuset), Els joves i la deserció de la pràctica religiosa (Carles Mascaró), Saber, cultura

científica i creències (Ramon M. Nogués), Del Déu dels patriarques al Déu de Jesucrist (Josep Vives), Fe i teologia: lliçons de la història (Evangelista Vilanova), Religió i mitjans de comunicació (Joan Llopis).

Aquests dos darrers cursets seran després de Pasqua: els que hi estiguin interessats encara són, doncs, a temps d'assistir-hi; els dos anteriors s'estan fent ara i acabaran la setmana abans del diumenge de Rams; els altres cinc ja s'han enllestit fa més o menys dies.

Sessions de vespre

A més de Mn. Ballarín que va haver de repetir el seu curs els vespres, perquè ja no hi cabia ningú més a la tarda, hi ha hagut altres sessions. Ara se n'estan fent tres: «Luter i els catòlics d'avui», a càrrec de Mn. Joan Busquets i Dalmau, gironí; «Jesús en el marc del seu temps», per Ignasi Ricart; i «Acollir el deficient mental», amb diversos participants. Aquest darrer cavalca, part ençà part enllà de les vacances de Pasqua i té lloc setmana sí setmana no. Ha estat preparat comptant amb el departament de catequesi especial del SIC.

Un altre curset que també s'està fent versa sobre «Marginació i Pastoral» i està organitzat conjuntament amb el Secretariat diocesà de Pastoral de la marginació de Barcelona: va començar el 27 de

gener i acabarà el 26 de maig. Les sessions tenen lloc cada mes.

Si sumem tarda i vespre, hem de dir que, fins ara, aquest curs 1986-87 compta ja amb un total de 955 inscripcions.

Departaments

El Departament de pastoral rural es reuneix el segon dimarts de cada mes de les quatre a quarts de set. Aquest any ha crescut el nombre d'assistents, que ultrapassa la vintena. El coordinador és Mn. Francesc Pardo, de Sant Sadurní d'Anoia.

També es reuneix cada mes, un dilluns al matí, el Departament de pastoral del turisme, que anima Mn. Salvador Batalla, del bisbat de Girona. El Departament es troba en els seus inicis.

El Departament de pastoral de joves, en canvi, fa un cert parèntesi a l'espera d'una reorganització. S'ha parlat amb Mn. Bonaventura Pelegrí, de Lleida, que ha estat anys i panys consiliari internacional de Pax-Romana, primer del MIEC (moviment internacional d'estudiants catòlics) i després del MIIC (id. d'intellectuals).

El Departament de pastoral obrera, que anima Mn. Florenci Costa, del Bisbat de Vic, només ha tingut trobades esporàdiques.

Tallers de Pastoral

Enguany el Comitè Executiu està treballant en la posada a punt

d'aquests tallers, grups reduïts de persones interessades a reflexionar sobre un aspecte determinat de l'acció pastoral amb vista a formular criteris orientadors, elaborar materials i proposar suggeriments d'acció. Tenim en premsa un fullet de presentació. Els anomenem «tallers» i no «seminaris» a causa del seu caràcter operatiu, que ha de traduir-se en resultats concrets.

De moment hem posat fil a l'agulla a un de prou important sobre la normalització lingüística a l'Església.

Catalunya i Pastoral

Un altre dels fronts de treball que tenim entre mans consisteix en la preparació d'un curset que tindrà com a títol —i com a contingut— aquest binomi. Anirà destinat a aquells agents de pastoral —laics, religiosos, religioses i capellans— que provenen de diòcesis que tenen una altra tradició lingüística i cultural. El prepararem conjuntament amb el CEVRE —«Centre de vida religiosa i espiritualitat», de la Unió de Religiosos de Catalunya— perquè considerem important, des del primer moment, la presència de religiosos i religioses.

Jornada de QUADERNS DE PASTORAL

Els subscriptors ja n'estan al

cas. Amb motiu d'arribar —amb aquest quadern que teniu als dits— al número 100, preparem una Jornada a Montserrat per al dissabte 9 de maig, de les 11 a quarts de 5.

El Comitè executiu

Enguany hem procedit a renovar el Comitè Executiu del Centre i a donar-li nou impuls, que es tradueix, per ara, en una periodicitat mensual de trobada. A part dels noms habituals (Joan Batlles, Salvador Bardulet, Jesús Huguet, Genís Samper, Josep Torrella, Josep M. Totosaus), s'hi han incorporat el P. Ignasi Ricart, que porta la direcció dels cursos bíblics i Mn. Francesc Pardo, que fa de responsable del Departament de pastoral rural.

Acolliment

A més del Consell diocesà de missions de Barcelona, que ja fa uns anys que acostuma a celebrar-hi les seves trobades, un cop cada mes pel cap baix, el Centre acull els cursos de l'escola de formació de voluntaris, que organitza Càritas diocesana, i el curs d'animadors del cant litúrgic, del C.P.L. També va acollir, el mes d'octubre i de novembre, les jornades organitzades per la delegació diocesana de pastoral de la salut. I darrerament han vingut a refugiar-s'hi els cursos per a

novicis i prenovicis que organitza el CEVRE, i que tenien lloc, fins al final de febrer a l'antiga casa de les congregacions marianes de Balmes-Rosselló.

I això és tot per ara. Que tingueu una bona culminació de la quaresma i una bona festa de Pasqua.

Barcelona, 24 de març de 1987.

Josep M. Totosaus

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the procedures for conducting a physical inventory count. This process is crucial for verifying the accuracy of the inventory records and for identifying any discrepancies. The count should be performed regularly and should be conducted by a team of trained personnel.

3. The third part of the document describes the methods for reconciling the inventory records with the financial statements. This involves comparing the physical count results with the recorded inventory values and identifying any differences. The reasons for these differences should be investigated and documented.

4. The fourth part of the document discusses the importance of maintaining proper documentation for all inventory-related activities. This includes keeping records of purchase orders, receipts, and transfer documents. These documents are essential for proving the ownership and movement of inventory.

5. The fifth part of the document outlines the procedures for handling inventory shrinkage. This involves identifying the causes of shrinkage, such as theft or loss, and implementing measures to prevent it. The shrinkage should be recorded and investigated to determine the responsible party.

6. The sixth part of the document discusses the importance of regular communication and reporting between the inventory management and financial departments. This ensures that both departments are aware of the current status of the inventory and can take appropriate action to address any issues.

7. The seventh part of the document describes the methods for conducting a periodic physical inventory count. This involves selecting a date for the count, preparing the inventory list, and conducting the count in a systematic and organized manner. The results of the count should be compared with the recorded inventory values.

8. The eighth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of inventory movements. This includes recording all purchases, sales, and transfers of inventory. These records are essential for determining the cost of goods sold and for calculating the ending inventory value.

9. The ninth part of the document outlines the procedures for conducting a physical inventory count. This process is crucial for verifying the accuracy of the inventory records and for identifying any discrepancies. The count should be performed regularly and should be conducted by a team of trained personnel.

10. The tenth part of the document discusses the importance of maintaining proper documentation for all inventory-related activities. This includes keeping records of purchase orders, receipts, and transfer documents. These documents are essential for proving the ownership and movement of inventory.

COLLABORADORS D'AQUEST NÚMERO

Salvador Bardulet (vicari episcopal de la zona sud de Vic; Igualada, Manresa i Calaf), Xavier Batiste (rector de Torres de Segre, Lleida; corresponsal de «Quaderns»), Lluís Bonet i Armengol (delegat diocesà de Pastoral sacramental i Litúrgia, Barcelona), Jaume Botey (professor de l'ICE de la Universitat Autònoma de Bellaterra, l'Hospitalet de Llobregat), Sebastià Codina (rector de Vacarisses, Vic; corresponsal de «Quaderns»), Jordi Figueras (rector de Bonastre, Tarragona; corresponsal de «Quaderns»), Climent Forner (poeta, rector de Navàs, Solsona; corresponsal de «Quaderns»), Pere Llabrés (director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, Palma de Mallorca; corresponsal de «Quaderns»), Antoni Mirabet (membre de la Delegació de Mitjans de Comunicació Social, Urgell; corresponsal de «Quaderns»), Carles Mascaró (assistent de pastoral de l'Escola Pia de Catalunya, l'Hospitalet de Llobregat), Quim Pla (delegat de pastoral de joventut, Girona; corresponsal de «Quaderns»), Frederic Ràfols (ex-rector de Sta. Maria, Vilafranca del Penedès), Enric Roig (vicari de la Mare de Déu de la Salut, Badalona), Josep Saborit (rector de Sta. Eugènia de Relat, St. Miquel de Terradellas i Sta. Maria de Cornet, Vic), Francesc Segalés (consiliari d'ACO, Barcelona), Josep M. Vila (consiliari de joventut per a colònies, Solsona), Josep M. Totosaus (director de «Quaderns»).

QP

QUADERNS DE PASTORAL

Revista del Centre d'Estudis Pastorals. Rivadeneyra, 6, 3r. Telèfon 317 48 58 - 08002 - BARCELONA.

Director: Josep M. Totosaus - Consell de redacció: Salvador Bardulet, Joan Batlle, Lluís Bonet, Jaume Duch, Josep M. Fisa, Jesús Huguet, Joaquim Pla, Mateu Terrats i Josep Torrella.

Disseny: Jaume Duch - Impressió: I. G. Santa Eulàlia, Santa Eulàlia de Ronçana - Preu de la subscripció per al 1987: 2.000 ptes. - Dipòsit legal: B 25.506 - 1969 - Amb llicència eclesiàstica. Abril 1987.

JORNADA A MONTSERRAT

AMB MOTIU DE LA PUBLICACIÓ
DEL NÚMERO 100
DE «QUADERNS PASTORAL»

- 11'00 Concelebració de l'eucaristia
- 12'15 Taula rodona:
Vint anys de treball pastoral
a Catalunya. Perspectives de futur
- 15'00 Dinar
- 16'30 Comiat

Montserrat, dissabte 9 de maig de 1987

INFORMACIÓ
Centre d'Estudis Pastorals
Rivadeneira, 6, 3r.
08002 Barcelona
Tel. 317 48 58

centre d'estudis pastorals